

Ekonomická
fakulta
Faculty
of Economics

Jihočeská univerzita
v Českých Budějovicích
University of South Bohemia
in České Budějovice

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Ekonomická fakulta
Katedra regionálního managementu a práva

Bakalářská práce

Smlouva o obchodním zastoupení

Vypracoval: Erik Sus
Vedoucí práce: JUDr. Rudolf Hrubý

České Budějovice 2021

JIHOČESKÁ UNIVERZITA V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Ekonomická fakulta
Akademický rok: 2020/2021

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Erik SUS
Osobní číslo: E19629
Studijní program: B0413A050023 Ekonomika a management
Studijní obor:
Téma práce: Smlouva o obchodním zastoupení
Zadávající katedra: Katedra regionálního managementu a práva

Zásady pro vypracování

Cíl:

Cílem bakalářské práce je zabývat se především praktickými aspekty současné právní úpravy smluv o obchodním zastoupení, v porovnání s již zrušeným obchodním zákoníkem se současnou úpravou dle občanského zákoníku. V praktické části by se měl student zabývat jak právy a povinnostmi smluvních stran, tak výhradním a nevýhradním obchodním zastoupením a i dalšími prvky typickými pro tyto smluvní vztahy jako je provize, konkurenční doložka atd.

Metodický postup:

1. Studium odborné literatury a právních předpisů.
2. Charakteristika smlouvy o obchodním zastoupení.
3. Analýza získaných informací.
4. Zhodnocení zjištěných poznatků.

Rámcová osnova:

1. Úvod
2. Literární rešerše
3. Teoretická část
4. Praktická část
5. Vyhodnocení a analýza dat, vlastní názor
6. Závěr
7. Seznam použitých zdrojů
8. Seznam obrázků a tabulek
9. Seznam příloh
10. Přílohy

Rozsah pracovní zprávy: 40 – 50 stran
Rozsah grafických prací: dle potřeby
Forma zpracování bakalářské práce: tištěná

Seznam doporučené literatury:

1. Lavický, P. (2015). Občanský zákoník: komentář. Praha: C.H. Beck.
2. Petrov, J. (2019). Občanský zákoník: komentář (2. vydání). V Praze: C.H. Beck.
3. Soukromé právo: (soubor zákonů). ([2019]). Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
4. Kindl, M. (2019). Občanský zákoník: praktický komentář. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.
5. Machková, H., Černohlávková, E., & Sato, A. (2014). Mezinárodní obchodní operace (6., aktualiz. a dopl. vyd). Praha: Grada.
6. Novotný, P. (2014). Nový občanský zákoník: Smluvní právo. Praha: Grada.
7. Zákon č. 89/2012 Sb. Zákon občanský zákoník.
8. Zákon č. 455/1991 Sb. Zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon).
9. Zákon č. 586/1992 Sb. Zákon České národní rady o daních z příjmů.
10. Další zdroje vztahující se k danému tématu.

Z důvodu sloučení Katedry práva s Katedrou regionálního managementu přechází práce pod Katedru regionálního managementu a práva.

Vedoucí bakalářské práce: **JUDr. Rudolf Hrubý**
Katedra regionálního managementu a práva

Datum zadání bakalářské práce: **3. února 2021**
Termín odevzdání bakalářské práce: **16. dubna 2021**

doc. Dr. Ing. Dagmar Škodová Parmová
děkanka

JIHOČESKÁ UNIVERZITA
V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH
EKONOMICKÁ FAKULTA
Studentská 10 (23)
370 01 České Budějovice

doc. PhDr. Miloslav Lapka, CSc.
vedoucí katedry

V Českých Budějovicích dne 3. února 2021

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury.

Prohlašuji, že v souladu s § 47 zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to – v nezkrácené podobě/v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Ekonomickou fakultou – elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

V Českých Budějovicích dne

.....

Erik Sus

Poděkování

Rád bych tímto poděkoval panu JUDr. Rudolfu Hrubému za odborné vedení mé bakalářské práce.

Dále bych rád poděkoval mé rodině a přátelům za podporu po celou dobu mého studia.

Obsah

1. Úvod	8
2. Historický vývoj smlouvy o obchodním zastoupení	9
2.1. Obecný zákoník obchodní č.1/1863 ř. z.	9
2.2. Obchodní zastoupení od 60. let 20. století.....	9
2.3. Srovnání současné úpravy s předchozí právní úpravou v obchodním zákoníku ...	10
3. Smlouva o obchodním zastoupení	12
3.1. Obchodní zástupce	13
3.2. Dlouhodobost.....	14
3.3. Okruh obchodů	15
3.4. Činnost obchodního zástupce	15
3.5. Povinnost hradit provizi.....	16
3.6. Písemná forma	17
3.7. Diskvalifikace obchodního zástupce	18
3.8. Vymezení území činnosti obchodního zástupce.....	19
4. Formy obchodního zastoupení.....	20
4.1. Výhradní obchodní zastoupení	20
4.2. Nevýhradní obchodní zastoupení.....	21
5. Práva a povinnosti smluvních stran	22
5.1. Povinnosti obchodního zástupce.....	22
5.2. Povinnosti zastoupeného.....	27
6. Provize	29
6.1. Právo na provizi	29
6.2. Výše provize	33
6.3. Splatnost provize.....	34
6.4. Výkaz o dlužné provizi	34
7. Trvání a zánik obchodního zastoupení	36
7.1. Trvání obchodního zastoupení.....	36
7.2. Zánik obchodního zastoupení	36
8. Zvláštní odměna.....	38
8.1. Prekluze práva na zvláštní odměnu	39
8.2. Vyloučení práva na zvláštní odměnu.....	40
8.3. Výše zvláštní odměny	41

8.4. Zvláštní odměna a náhrady škody	42
9. Konkurenční doložka.....	43
10. Praktická část	47
10.1. Sběr dat	47
10.2 Kvantitativní výzkumné šetření	47
10.3. Kvalitativní výzkumné šetření	47
10.4. Analýza a zpracování dat	47
10.5. Dotazník.....	47
10.6. Řízený rozhovor.....	72
10.7. Vyhodnocení hypotéz	74
11. Závěr	75
Seznam použitých zkratk	76
Summary and keywords.....	77
Seznam použitých zdrojů.....	78
Seznam použitých tabulek a grafů	79

1. Úvod

Smlouva o obchodním zastoupení patří mezi jednu z nejčastěji uzavíraných smluv v rámci rozvoje podnikání a mezinárodního obchodu. Smlouva o obchodním zastoupení je řazena mezi smlouvy příkazního typu. V České republice je smlouva o obchodním zastoupení upravena v zákoně č. 89/2012 Sb., která byla inspirována směrnicí Rady 86/653/EHS a bývalou úpravou, která byla obsažena v obchodním zákoníku.

Teoretická část bakalářské práce se v první řadě zabývá samotnou charakteristikou smlouvy o obchodním zastoupení. Teoretická část je rozdělena na 8 kapitol. První kapitola je věnována stručnému exkurzu do minulosti obchodního zastoupení. Druhá kapitola vymezuje určité základní znaky smlouvy a následující kapitoly jsou již zaměřeny na samotné specifické znaky institutu obchodního zastoupení. Dalším důležitým cílem teoretické části je porovnání stávající úpravy s bývalou úpravou v obchodním zákoníku.

Praktická část bakalářské práce se zabývá praktickou aplikací nových zákonů. Poodhaluje práva a povinnosti smluvních stran, výhradní a nevýhradní obchodní zastoupení, provizi, konkurenční doložku a zvláštní odměnu. V praktické části bylo využito dotazníku a řízeného rozhovoru.

Cílem bakalářské práce je charakterizování smlouvy o obchodním zastoupení dle zákona č. 89/2012 Sb. a zabývat se především praktickými aspekty současné právní úpravy smluv o obchodním zastoupení.

2. Historický vývoj smlouvy o obchodním zastoupení

2.1. Obecný zákoník obchodní č.1/1863 ř. z.

Obchodní zastoupení bylo prvně kodifikováno na našem území v Obecném zákoníku obchodním č. 1/1863 ř. z. Dřívější dokument, který se částečně zaobíral tímto tématem, byl císařský patent č. 227/1859 ř. z., kde byl popsán živnostenský řád. Důvod, proč nebylo obchodní zastoupení popsáno v obecném zákoníku občanském z roku 1811 je ten, že obchodní zastoupení je typickým institutem obchodního práva. V Obecném zákoníku obchodním byli charakterizováni dohodci neboli senzálové, kteří byli úředně zřízenými prostředníky, jež zprostředkovali obchodní jednání. Veřejní dohodci podléhali doзору a v zákoně byly upraveny jejich práva a povinnosti. Pokud byl uzavřen obchod, tak vzniklo dohodci právo na dohodné (sensarie). Jestliže obchod obsahoval určitou podmínku, nárok na dohodné vznikl až po splnění dané podmínky. Jednou z povinností veřejného dohodce byla povinnost vydávání závěrečných listů. Veřejní dohodci byli upraveni v článku 66 až 84c., soukromí dohodci nebyli tímto zákonem upraveni. Rozdíl mezi soukromými a veřejnými dohodci byl v zastupování. Veřejný dohodce vždy zastupoval obě strany a soukromý dohodce vždy hájil zájmy pouze jedné strany. (Hulmák, 2014)

Občanský zákoník z roku 1950

Upravena byla příkazní smlouva a smlouva zprostředkovatelská, avšak obchodní zastoupení upraveno nebylo. (Hulmák, 2014)

2.2. Obchodní zastoupení od 60. let 20. století

Obchodní zastoupení jako samostatný smluvní typ není řešen jak v občanském zákoníku z roku 1964, tak ani v hospodářském zákoníku. Nejbližší smluvní typ k obchodnímu zastoupení byla regulovaná smlouva o obstarání záležitosti, (354 HZ), avšak obchodní zastoupení bylo upraveno v zákoníku mezinárodního obchodu (§ 607 až § 624). Obchodní zastoupení zde bylo ustanoveno velice moderně a tvořilo předobraz pro

pozdější právní prameny. Smlouvou o obchodním zastoupení se obchodní zástupce zavázal k vykonávání soustavné činnosti k zprostředkování obchodů na určeném území a zastoupený se zavázal k tomu, že za uzavřené obchody bude platit obchodnímu zástupci odměnu (provizi). (Hulmák, 2014)

Již v této úpravě bylo stanoveno, že smlouva o obchodním zastoupení musí být vždy uzavřena písemně. Dále zde bylo vymezeno odlišení smlouvy o obchodním zastoupení od pracovního poměru (§ 608). Obchodní zástupce měl povinnost dbát zájmů zastoupeného, vynakládat náležitou péči, poskytovat informace o trhu a dalších důležitých faktorech. (Hulmák, 2014)

2.3. Srovnání současné úpravy s předchozí právní úpravou v obchodním zákoníku

Jak již bylo zmíněno, bývalá úprava smlouvy o obchodním zastoupení byla obsažena v obchodním zákoníku (§ 652 až § 672a), který se značně inspiroval zákoníkem mezinárodního obchodu. Prvobytný koncept návrhu občanského zákoníku nezahrnoval obchodní zastoupení ve smluvních typech, neboť smlouva o obchodním zastoupení je typický obchodní institut. Později, ale byla smlouva o obchodním zastoupení zde zahrnuta a důvodová zpráva konstatuje, že to bylo uděláno z důvodu zahrnutí všech smluvních typů. (Hulmák, 2014)

Odrazem toho je i konstatování požadavku v základním ustanovení, kde obchodní zástupce je nezávislý podnikatel, který v obchodním zákoníku neměl zvláštní opodstatnění. Smlouva o obchodním zastoupení byla upravena v § 652 a násl. ObchZ byla novelou provedena zákonem č. 370/2000 Sb. Až na malé drobnosti byla harmonizována s textem směrnice 86/653/EHS. Tím se obsah dosavadního vymezení úpravy o obchodním zastoupení v zásadě zachovává a pouze došlo ke stylistickým a systematickým úpravám a s upřesněními, která si vyžaduje plná harmonizace s citovanou směrnicí. (Hulmák, 2014)

Základ pro vymezení základního ustanovení § 2483 OZ se stalo ustanovení § 652 odst. 1 ObchZ, dle kterého se obchodní zástupce jako nezávislý podnikatel zavazuje dlouhodobě konat pro zastoupeného činnost směřující k uzavírání určitého druhu smluv

nebo ujednávat a uzavírat obchody jménem zastoupeného na jeho účet. Nicméně před novelou zákona č. 370/2000 Sb. se smlouvou o obchodním zastoupení obchodní zástupce zavázal vykonávat činnost směřující k uzavírání určitého druhu smluv pro zastoupeného a na druhou stranu principál se zavázal mu platit za vykonávanou činnost provizi. (Hulmák, 2014)

3. Smlouva o obchodním zastoupení

Smlouva o obchodním zastoupení je v občanském zákoně zařazena v Části čtvrté, Hlavě II., Dílu 5., ustanovení § 2483 až § 2520 č. 89/2012 Sb., občanský zákoník. Institut obchodního zastoupení patří do relativních majetkových práv mezi smlouvy příkazního typu. V této kategorii se také nachází příkaz, zprostředkování, komise a zasílatelství. (Beran, 2019)

Úprava, jež je obsažena v občanském zákoníku, je především ovlivněna směrnicí EHS 86/653 a evropskou judikaturou, proto musíme celou úpravu interpretovat eurokomfortně. Již zmíněná směrnice představuje minimální harmonizaci pro členské státy. Členské státy mají možnost nabídnout obchodním zástupcům ještě větší ochranu. Další právní pramen, který byl důležitý pro vymezení obchodního zastoupení v OZ, byla bývalá úprava v obchodním zákoníku. (Kindl, 2019)

Na úvod je důležité zmínit, že institut obchodního zastoupení je charakteristický dispozitivní úpravou většiny ustanovení, což znamená, že smluvní strany se mohou odchýlit od daného ustanovení. Od ustanovení se nelze odchýlit v případě výslovného zmínění v zákoně. Druhým případem, kdy se nelze odchýlit od ustanovení, je ten, že by při tomto ujednání byly porušovány dobré mravy a veřejný pořádek. (Hulmák, 2014)

Kogentní ustanovení se v institutu obchodního zastoupení nacházejí ojedinele. Ujednání, od kterých se nelze odchýlit, jsou shrnuta v ustanovení § 2519. Ustanovení jsou zde taxativně vyjmenována. Následující ustanovení můžeme rozdělit na kogentní a polokogentní. Od kogentních ustanovení se smluvní strany nemohou odchýlit v žádném případě a u polokogentních ustanovení se lze odchýlit pouze v případě, že odchýlení je ku prospěchu obchodního zástupce. (Beran, 2019)

Důvod kogentních ustanovení v institutu obchodního zastoupení je ten, že zákon stanovuje základní myšlenku obchodního zastoupení. Dále tato ustanovení napomáhají k efektivní spolupráci smluvních stran a patřičnému výkonu činnosti obou stran. Pro obchodního zástupce stanovují povinnost činit s odbornou péčí, hájit zájmy principála, poskytovat informace o trhu, jednat a dodržovat pokyny zastoupeného. Zastoupený má povinnost seznámit obchodního zástupce s nezbytnými informacemi k výkonu jeho činnosti, předat důležité materiály, které se týkají obchodů, informovat o přijetí/odmítnutí

obchodu, který mu zprostředkoval obchodní zástupce. Mezi výše zmíněná ustanovení patří i § 2489, § 2495, § 2496 odst. 1, § 2497 nebo § 2498 OZ. (Beran, 2019)

Jak již bylo zmíněno, polokogentní ustanovení jsou taková ustanovení, od kterých se lze odchýlit pouze v případě, že odchýlení je ku prospěchu obchodního zástupce. Mezi taková ustanovení se řadí d § 2504 odst. 2, § 2505, § 2506, § 2507, § 2514, § 2515, § 2516 a § 2517. (Hulmák, 2014)

Ze zákona je patrné, že obchodní zástupce je brán jako slabší smluvní strana, a proto je mu poskytnuta minimální ochrana – vznik práva na provizi, zpřístupnění dokumentů k ověření výše provize, zvláštní odměna atd. (Kindl, 2019)

Pro obchodní zastoupení platí podmínka, že se smluvní strany nesmí odchýlit od ustanovení § 2483 OZ. Důvodem je, že toto ustanovení určuje základní charakteristiku obchodního zastoupení. Ustanovení určuje pojmové znaky obchodního zastoupení – dlouhodobost, nezávislý podnikatel, provize, písemná forma atd. (Hulmák, 2014)

V případě, že nebudou splněny všechny pojmové znaky obchodního zastoupení, nelze hovořit o obchodním zastoupení! (Kindl, 2019)

Rozdíly OZ a směrnice 86/653 EHS

1. Občanský zákoník rozšířil působnost obchodního zastoupení. V OZ je obchodní zastoupení nejen vztahováno na prodej a nákup zboží, jak je tomu u směrnice 86/653, ale také na poskytování služeb (Beran, 2019)
2. Český zákon nerozděluje obchodní zástupce na ty, kteří vykonávají činnost jako primární činnost nebo sekundární činnost (úprava se vztahuje na všechny). Díky tomu nevznikají problémy s rozlišováním. (Kindl, 2019)

3.1. Obchodní zástupce

Pokud smluvní strany chtějí uzavřít smlouvu o obchodním zastoupení, tak obchodní zástupce musí být **nezávislý podnikatel**. Občanský zákoník považuje za podnikatele osobu, která **samostatně** vykonává na **vlastní účet** a odpovědnost výdělečnou činnost živnostenským nebo obdobným způsobem se záměrem činit tak soustavně za **účelem dosažení zisku** a je zapsán v **obchodním rejstříku** nebo disponuje

živnostenským nebo jiným oprávněním podle jiného zákona (§ 420 – § 422 OZ). Obchodním zástupcem se může stát fyzická i právnická osoba. (Soukromé právo, 2019)

Další důležitý pojmový prvek je nezávislost. Nezávislost je chápána jako provádění činnosti dle vlastní úvahy bez zařazení do organizační struktury druhé osoby. Tímto se obchodní zastoupení liší od závislé činnosti v pracovním poměru. Důležité je zmínit, že na obchodního zástupce se nevztahují ochranné normy z pracovního práva, a proto je chráněn ustanoveními z institutu obchodního zastoupení. (Beran, 2019)

Nezávislost obchodního zástupce není absolutní. Je to především z důvodu ekonomické provázanosti mezi principálem a obchodním zástupcem. Z výše zmíněného důvodu směrnice 86/653 zavádí ustanovení, která mají ochranný charakter pro obchodní zástupce. V jakémkoliv případě by obchodní zástupce měl splňovat znaky nezávislosti (ne všechny), jež jsou spojené se zprostředkováním kontraktů pro principála. V případě, že obchodní zástupce bude zcela nezávislý a bude nést veškerá rizika s distribucí statků, by vůbec nemuselo jít o obchodního zástupce, nýbrž o samostatného distributora. Druhým extrémem by bylo, kdyby obchodní zástupce nevykazoval vůbec žádný prvek nezávislosti, mohlo by se jednat o skrytém pracovním poměru. Příkladem by mohl být tzv. švarcsystém. (Humák, 2014)

Stanovení, kdy se jedná o obchodní zástupce, je velice obtížné. Ztěžuje to fakt, že existují tzv. del crede zástupci (§ 2492 OZ), kteří u sjednaných obchodů nesou kreditní rizika. Z unijní judikatury je patrné, že na určení, jestli se opravdu jedná o obchodní zastoupení, se musí vždy prověřit konkrétní situace. (Beran, 2019)

3.2. Dlouhodobost

Dalším charakteristickým znakem smlouvy o obchodním zastoupení je dlouhodobost. Tímto znakem se odlišuje od smlouvy zprostředkovatelské. Dlouhodobost je charakteristická soustavnou činností, která je nepřetržitě prováděna a trvalostí podnikatelské spojení s určitým subjektem. (Hulmák, 2014)

Díky dlouhodobosti se mezi obchodním zástupcem a zastoupeným vytváří trvalý vztah, který vytváří hospodářskou i sociální závislost smluvních stran mezi sebou, avšak

tento vztah nenaplnňuje charakteristické znaky pracovního poměru. Tento vztah by se dal připodobnit vztahu služebnímu. (Kurs obchodního práva, 2003)

Tento vztah je především typický pro výhradní obchodní zastoupení, kde často obchodní zástupce a zastoupený společně spolupracují například v oblasti propagace, reklamy či marketingových postupů. (Hulmák, 2014)

Z unijní judikatury je patrné, že hlavním ukazatelem dlouhodobosti je především ukazatel uzavřených nebo sjednaných transakcí, neboť jednorázové obchody se neslučují s charakterem trvalého vztahu. Avšak v praxi existují i případy, kdy bylo obchodní zastoupení sjednáno pouze na jediný kontrakt. Takové obchodní zastoupení může existovat, ale pouze v případě, že tento kontrakt bude mít dlouhodobý charakter a na jeho udržování se podílí daný obchodní zástupce. (Beran, 2019)

3.3. Okruh obchodů

Činnost obchodního zástupce si smluvní strany musejí vymezit určitě a zařadit přímo do smlouvy. Předmět činnosti musí být vymezen: věcně a teritoriálně. Lze si sjednat i definování obchodního zastoupení skrze skupinu osob, s kterými obchodní zástupce může sjednávat obchody. (Kurs obchodního práva, 2003)

3.4. Činnost obchodního zástupce

Obchodní zástupce se zavazuje k sjednávání obchodů nebo k uzavírání obchodů na účet zastoupeného. Obecná forma obchodního zastoupení stanovuje, že obchodní zástupce bude pouze sjednávat určité obchody a zastoupený rozhodne, zda obchod přijme či nikoliv. Tato podmínka vychází z ustanovení § 2486 občanského zákona. Smluvní strany mají možnost si ujednat jiné podmínky, protože jde o ustanovení dispozitivní. (Beran, 2019)

V případě, že smluvní strany chtějí, aby obchodní zástupce mohl právně jednat jménem zastoupeného, tak se na obchodního zástupce vztahují ustanovení o příkazu. Dále musí obchodní zástupce disponovat plnou mocí od principála. (Kindl, 2019)

Beran a kolektiv konstatují, že dnešní úprava implementovala trochu nešťastně termín obchod. Je to z důvodu, že obchod je velice obecný pojem a samotný občanský zákoník dále termín nespécifikuje. Beran a kolektiv jsou názoru, že pojmem obchod se rozumí sjednávání a uzavírání smluv za zastoupeného. Opírají se o bývalé ustanovení § 652 odst. 1 obchodního zákoníku. (Beran, 2019)

Směrnice 86/653 činnost obchodního zástupce definuje – „*sjednávat prodej a nákup zboží pro jinou osobu (dále jen zmocnitel) nebo **sjednávat** a uzavírat tyto obchody jménem a na účet zmocnitele.*“¹

Sjednávat (negotiate) je nutné z unijní legislativy chápat velice široce. Z praktického hlediska to znamená trošku více než přesvědčování k obchodu. Příkladem by mohlo být, že obchodnímu zástupci by nemělo stačit poskytnutí samoobsloužení klienta, avšak není potřeba, aby sjednával přesné podmínky kontraktu (z obecné povahy k tomu nemá ani právo). (Beran, 2019)

V praxi existují případy, kdy obchodní zastoupení má distribuční charakter. Principálové pomocí obchodních zástupců vytvářejí distribuční síť. V tomto případě smluvní strany využívají nepojmenované smlouvy s konkrétním vymezením práv a povinností. Pelikánová se k této problematice vyjadřuje: Smluvní strany využívají smlouvy „podobného“ charakteru k obchodnímu zastoupení (smlouva o koncesi, franšiza). Zde se vyskytuje markantní problém. Obchodní zástupce na rozdíl od koncendeta a poskytovatele franšizy nikdy nejedná vlastním jménem a nikdy nekontrahuje se zákazníky (jedině jménem zastoupeného). (Beran, 2019)

3.5. Povinnost hradit provizi

Obchodní zastoupení je vztah úplatný. Zastoupený se zavazuje platit obchodnímu zástupci provizi za sjednávání nebo uzavírání obchodů jeho jménem.

1 Směrnice č. 86/653/EHS, o koordinaci právní úpravy členských států týkající se nezávislých obchodních zástupců. In: EUR-lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2020-08-21]. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31986L0653:CS:HTML>

Unijní úprava provize byla ustanovena v čl. 6 odst. 2 směrnice 86/653 – „*jakákoliv část odměny, která se mění podle počtu nebo hodnoty obchodů*“²

V bývalé české úpravě institutu obchodního zastoupení provize nebyla obsažena v podstatných náležitostech obchodního zastoupení. Nicméně úplatnost byla zahrnuta v ustanovení § 652 odst. 3 ObchZ. Úprava v obchodním zákoníku jako směrnice umožňovala vzniku neprovizního obchodního zastoupení. Takové obchodní zastoupení existuje v praxi velmi zřídka. Z pohledu směrnice se na toto obchodní zastoupení nevztahují články 7–12. U tohoto typu se v praxi velice těžko odlišuje, zda se jedná o obchodní zastoupení či skrytý pracovní poměr. (Hulmák, 2014)

Ve výše zmíněné problematice se vytváří určitý nesoulad mezi naší dnešní úpravou obchodního zastoupení se směrnicí. Beran a kolektiv jsou názoru, že dnešní úprava to vylučuje především ustanovením § 2499 OZ. (Beran, 2019)

3.6. Písemná forma

Z odst. 2 § 2483 OZ vyplývá, že smlouva o obchodním zastoupení musí vždy mít písemnou formu. Pokud smluvní strany tak neučiní, smlouva se stává neplatnou. Bohužel v této problematice existují dva tábory. První tábor Kindl a kolektiv se domnívá, že jde o neplatnost relativní, tudíž smlouva je platná, dokud jedna ze stran se nedovolá neplatnosti (§ 586 odst. 2 OZ) a strany mají možnost smlouvu dodatečně zhojit (§ 582 odst. 1 OZ). (Kindl, 2019)

Druhým táborem je Beran a kolektiv, kteří jsou názoru, že se jedná o neplatnost absolutní. Jejich názor je opřen o fakt, že český zákonodárce ustanovil písemnost jako zákonný požadavek, a dále se opírají o skutečnost, že v minulé úpravě, pokud chyběla písemná forma, tak se jednalo o neplatnost absolutní. Beran a kolektiv dále opírá svá tvrzení o rozsudek Nejvyššího soudu (23 Cdo 4341/2017) - „*Vyplývá-li ze skutkových*

² Směrnice č. 86/653/EHS, o koordinaci právní úpravy členských států týkající se nezávislých obchodních zástupců. In: EUR-lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2020-08-21]. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31986L0653:CS:HTML>

zjištění, že ke změně provizního systému s účinností od 1. 3. 2013 mělo dojít na základě ústní dohody stran, je tato změna stížena absolutní neplatností pro nedostatek formy.“³

V českém zákoně bylo dále ustanoveno nejenom to, že obchodní zastoupení při vzniku musí mít písemnou formu, ale, i v případě pozměnění nebo zrušení smlouvy o obchodním zastoupení. Samostatně tato problematika byla řešena na předešlé stránce. Směrnice 86/653 v článku 13 odst. 1 uvádí pouze to, že smluvní strany si mohou vyžádat písemný doklad. Z toho plyne, že směrnice 86/653 umožňuje méně formální vznik či zánik smlouvy o obchodním zastoupení. Ovšem odstavec hned pod tím dává možnost členským státům implementovat podmínku, že smlouva je platná pouze splněním písemné formy. (Beran, 2019)

Po seznámení se s názory obou táborů se přikláním k názoru, že neplatnost je absolutní, neboť argumenty podporující tento názor, více dle mého soudu odpovídají dikci zákona a též závěrům prosté logiky

3.7. Diskvalifikace obchodního zástupce

Výše bylo zmíněno, že obchodním zástupcem se mohou stát fyzické i právnické osoby, nicméně zákon stanovuje osoby, které se nemohou stát obchodním zástupcem. Důvodem nemožnosti zastupování je možný konflikt zájmů nebo vznik situace, kdy dochází ke zdvojení oprávnění jednat za podnikatele. Taxativně se jedná o členy statutárního orgánu, nucené správce a insolvenční správce. (§ 2484 OZ).

V obchodním zákoníku byl tento zákaz obsažen v § 652 odst. 2 písm. b. Rozdíl mezi úpravou v obchodním zákoníku byl ten, že obchodní zákoník taxativně vyjmenoval ještě likvidátora. Důvodová zpráva k občanskému zákoníku zmiňuje důvod, proč likvidátor není obsažen ve výčtu osob. Důvod je ten, že likvidátor je osoba, která je členem orgánu podle § 151, § 152, § 189 a § 209. Tudíž jako člen orgánu zavazuje právnickou osobou jako člen jejího orgánu. (Hulmák, 2014)

Na závěr je důležité zmínit, že smluvní strany mají zákaz se od ustanovení odchýlit. (Kindl, 2019)

³ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12.12.2017, sp. zn. 23 Cdo 4341/2017

3.8. Vymezení území činnosti obchodního zástupce

Smluvní strany mají možnost stanovit území, kde bude obchodní zástupce vykonávat svoji činnost. V případě, že teritorium nebude specifikováno, tak dle zákona území, kde bude obchodní zástupce, operovat je území České republiky. (§ 2485 OZ)

Stanovení teritoria, kde bude obchodní zástupce provozovat činnost, by mělo být vždy přesně určeno. Rozhodné území může být například stanoveno na území obce, část státu či nadnárodním územím. (Občanské právo hmotné, 2014)

V případě, že obchodním zástupcem je osoba ze zahraničí a smluvní strany nespécifikují území ve smlouvě, zákon stanovuje, že rozhodným územím se stává stát, kde zahraniční osoba má sídlo v době podepsání smlouvy. Občanský zákoník považuje za zahraniční osobu– 1) Fyzickou osobu s bydlištěm mimo Českou republiku

2) Právní osobu se sídlem v zahraničí (§ 3024 OZ)

Určení rozhodného území je především důležité při výhradním zastoupení. Území by mělo být specificky a přesně určeno. Nicméně v případě, že nebude určeno, tak se aplikuje právní domněnka z § 2485 OZ. (Kindl, 2019)

Na závěr je důležité zmínit, že smluvní strany mají možnost postupem času rozhodné území měnit. Důležité je každou tuto změnu písemně zapsat a například přidat jako dodatek ke smlouvě. (Hulmák, 2014)

4. Formy obchodního zastoupení

Obchodní zastoupení je rozděleno v občanském zákoně na dvě formy z hlediska teritoria. První je obchodní zastoupení výhradní (exkluzivní) upraveno v ustanovení § 2478 OZ a druhé je obchodní zastoupení nevýhradní upraveno v § 2479 OZ. (Občanské právo hmotné, 2014)

4.1. Výhradní obchodní zastoupení

Výhradní obchodní zastoupení neboli exkluzivní obchodní zastoupení je upraveno § 2478 v občanském zákoně. V podstatě tato úprava je podobná úpravě minulé § 665 ObchZ a § 666 ObchZ. Výhradním obchodním zastoupením se smluvní strany zavazují, že zastoupený na rozhodném území nebo pro určený okruh lidí nebude využívat jiného obchodního zástupce a obchodní zástupce na rozhodném území či pro určený okruh lidí nebude obstarávat nebo uzavírat obchody pro jiného zastoupeného nebo na vlastní účet. (Beran, 2019)

Výhradní obchodní zastoupení musí být vždy sjednáno ve smlouvě. Pokud by tomu tak nebylo, nahlíží se na obchodní zastoupení jako na obchodní zastoupení nevýhradní. (Občanské právo hmotné, 2014)

Podle některých autorů se může jednat o výhradní obchodní zastoupení i v případě, že nebylo výslovně uvedeno ve smlouvě, pokud z dalších ustanovení smlouvy plyne, že se jedná o výhradní zastoupení. (Beran, 2019)

Toto ustanovení má dispozitivní charakter, a proto se strany mohou od tohoto ustanovení odchýlit. (Kindl, 2019)

Příklady odchýlení se od § 2487

1. House accounts neboli vybraní zákazníci jsou zákazníci na rozhodném území, s kterými bude jednat/uzavírat obchody pouze zastoupený a obchodní zástupce nemá nárok na provizi. Zastoupený zde využívá možnosti odchýlení se od ustanovení § 2487 odst. 2.
2. Obchodnímu zástupci nevzniká právo na provizi v případě, kdy zastoupený uzavřel obchod sám bez jeho součinnosti.
3. Zastoupený se zavázal na vymezeném území neuzavírat obchody.
4. Zastoupený na rozhodném území může mít více obchodních zástupců s exkluzivitou. Příkladem může být to, že jeden obchodní zástupce na vyhrazeném území uzavírá obchody s maloobchodníky a druhý obchodní zástupce s velkoobchodníky. Zákon zde umožňuje zastoupenému kombinaci určení výhradního území a okruhu osob. (Petrov, 2019)

4.2. Nevýhradní obchodní zastoupení

Nevýhradní obchodní zastoupení je považováno za základní model obchodního zastoupení. Úprava tohoto ustanovení v občanském zákoně je v zásadě ve shodě s dřívější úpravou v obchodním zákoníku (§ 664). Ustanovení § 2488 OZ je i zde dispozitivní. (Beran, 2019)

Nevyplývá-li ze smlouvy, že se jedná o výhradní obchodní zastoupení, jde o obchodní zastoupení nevýhradní. (Kindl, 2019)

Nevýhradní obchodní zastoupení je charakteristické tím, že na rozhodném území nebo pro určitý okruh lidí, zastoupený může využívat více obchodních zástupců a obchodní zástupce může působit pro více zastoupených nebo na vlastní účet. (Hulmák, 2014)

5. Práva a povinnosti smluvních stran

5.1. Povinnosti obchodního zástupce

Povinnosti obchodního zástupce jsou především vymezeny v ustanoveních § 2489 až § 2494 OZ. Výše zmíněná ustanovení jsou ve většině případů dispozitivního charakteru. Tudíž smluvní strany mají možnost si ve smlouvě ujednat podmínky a povinnosti pro obchodního zástupce, které budou ideální pro jejich vzájemnou kooperaci. Základní povinností obchodního zástupce je vyvíjet činnost, která je sjednaná ve smlouvě o obchodním zastoupení. Pokud smluvní strany si sjednají ve smlouvě, že obchodní zástupce může jménem zastoupeného právně jednat, tak se budou na smluvní strany vztahovat ustanovení o příkazu (§ 2430 OZ a další), avšak tato ustanovení se neuzijí v případě, že smluvní strany si v ustanovení vytvořily jistá specifika. (Beran, 2019)

Obchodní zástupce jako nezávislý podnikatel musí svou činnost vykonávat s odbornou péčí, neboť zákon předpokládá, že se jedná o profesionála v oboru, který disponuje vzděláním a praxí v daném oboru. Běžná péče je nedostačující. Další případy, kdy je běžná péče zcela nedostačující, najdeme například u smlouvy o dílu s nehmotným výsledkem, kde zhotovitel taktéž musí jednat s odbornou péčí (§ 2631 OZ). (Hulmák, 2014)

Pojem odborná péče je zakotven v občanském zákoníku v ustanovení § 5 odst. 1, jenž konstatuje, že v případě, kdy se dotyčná osoba přihlásí k odbornému výkonu jistého zaměstnání či stavu, potvrzuje, že dokáže vykonávat činnost s dostatečnou pečlivostí a znalostí, jež je potřeba. V případě, že tak nejedná, jde to k jeho tíži. (§ 5 OZ odst. 1)

Úzce spjaté s odbornou péčí je obecná poctivost a dobrá víra, proto musejí být znaky vykládány kolektivně, neboť vystihují jednání zástupce souhrnně jako celek. Nedílnou součástí odborné péče je řádné, důkladné a kritické vyhledávání potenciálních zákazníků a neustálé prověřování těchto klientů, jestli jsou schopni splnit všechny podmínky smluv. (Obchodní právo, 2016)

Odbornou péčí smluvní strany nemohou v žádném případě vyloučit. (Obchodní závazkové vztahy, 2009)

Ustanovení § 2489 OZ upouští od formulace jednání v dobré víře, která byla obsažena v obchodním zákoníku § 655 odst.1 ObchZ. Důvodem vypuštění této formulace se vyjadřuje Důvodová zpráva, která konstatuje, že dobrá víra je předpokládána od všech, kdo právně jednají.⁴

Další důležitou povinností obchodního zástupce je dbát zájmů zastoupeného. Povinnost vychází z fiduciárního postavení smluvních stran. Má se za to, že obchodní zástupce je kompletně obeznámen se zájmy zastoupeného. Samozřejmě je zakázána činnost, která by poškozovala zájmy zastoupeného ať již ve prospěch obchodního zástupce či třetí strany.⁵ Nicméně existují případy, kdy obchodní zástupce může z určitých obchodů profitovat i jiným způsobem, než je samotná provize, a to v případech, kdy obchodní zástupce podnikne kroky, které vedou k úspěšnému uzavření obchodu s třetí stranou. (Beran, 2019)

Nejvyšší soud 32 Cdo 679/2009 v rozsudku konstatoval, že sjednáním úvěru s třetí stranou se obchodní zástupce nedopustil porušení ustanovení § 2489 OZ, protože tak konal z důvodu, aby mohl být obchod úspěšně uzavřen.⁶

Obchodní zástupce se při výkonu své předmětné činnosti musí řídit pověřeními a rozumnými pokyny zastoupeného. Povinnosti, jenž musí obchodní zástupce dodržovat, nekončí pouze vymezením smlouvy. Tato obecná zákonitost vychází z příkazního vztahu, objevuje se zde i prvek partnerství mezi smluvními stranami a důležitý je taktéž účinek vlastního prospěchu obchodního zástupce. V případě vyhledávání potenciálních klientů o kontrakt, či samotná realizace se musí řídit pověřením principála a jeho rozumnými pokyny, pokud smluvní strany se nedohodly jinak. Zákon blíže nedefinuje, jak chápat rozumné pokyny, tudíž obchodní zástupce musí vyvodit rozumovost a správnost pokynů a instrukcí ze strany zastoupené z pohledu své praxe, odbornosti a znalosti daného segmentu, kde momentálně působí a v případě pochybností kontaktovat zastoupeného a sdělit mu své názory a obavy. (Hulmák, 2014)

Jak již bylo zmíněno výše, obchodní zástupce je nezávislý podnikatel a naskýtá se zde otázka, jak moc je obchodní zástupce vázán na pokyny zastoupeného a jestli má

4 Důvodová zpráva k NOZ (konsolidovaná verze). In: Justice.cz [oficiální server českého soudnictví]. Ministerstvo spravedlnosti [cit. 09. 11. 2020]. Dostupné z:

<http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>.

5 jednání pro obě strany obchodu, braní úplatků či pobírání provizí a dalších výhod

6 Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12.12.2017, sp. zn. 32 Cdo 679/2009

možnost se v některých případech vzdálit od pokynů zastoupeného. V případě, že pokyny principála směřují k ulehčení práce obchodního zástupce, kterou poskytuje pro zastoupeného, tak se určitě bude jednat o pokyn rozumný. Na druhou stranu, když pokyn zastoupeného bude evidentně nesrozumitelný, tak má obchodní zástupce možnost se od těchto pokynů mírně odchýlit. Obchodní zástupce se tímto vystavuje riziku porušení smlouvy, a proto by daný pokyn měl být jasně nerozumný. V případě, že by obchodní zástupce si byl vědom, že pokyny zastoupeného jsou nerozumné a povedou k určité škodě podnikání zastoupeného, a i přesto by jednal v rámci těchto pokynů, tak by obchodní zástupce porušil povinnost jednat s odbornou péčí. Poslední skupinou nerozumných pokynů jsou pokyny, které jsou v rozporu s právem.⁷ (Beran, 2019)

Další povinností vůči zastoupenému má obchodní zástupce povinnost informační, což znamená, že musí sdělovat všechny důležité informace zastoupenému, které zjistil v souvislosti s plněním svých povinností a které s tímto plněním souvisejí. O jaké konkrétní informace se bude jednat vždy záleží na konkrétní situaci. Tato zákonná formulace je příliš obecná, a proto v praxi principálové tuto konkrétní povinnost blíže specifikují ve smlouvě.⁸ Druhý odstavec tohoto ustanovení doplňuje, že obchodní zástupce je povinen sdělit principálovi informace ohledně vývoje trhu a další podstatné informace, které jsou především nezbytné s uzavírání kontraktů.⁹ Tímto odstavcem je ještě více zdůrazněno, že by mezi obchodním zástupcem a zastoupeným mělo docházet k pravidelnému a extenzivnímu informačnímu kontaktu. (Hulmák, 2014)

Důležité je zmínit, že všechny povinnosti, které obsahuje ustanovení § 2489 OZ mají kogentní charakter, a tudíž se smluvní strany od této úpravy nemohou odchýlit. Tímto občanský zákoník vytvořil pro zastoupeného minimální ochranu. (§ 2489 OZ)

V rámci informační povinnosti je důležité ještě zahrnout ustanovení § 2494 OZ, dle kterého v případě, že obchodní zástupce nemůže nadále vykonávat svou činnost, musí bez zbytečných odkladů vyrozumět principála. Nynější ustanovení bylo věcně přebráno se zanedbatelnými odchylkami z ustanovení § 655. odst. 4 ObchZ. Pro zastoupeného je velice důležité, aby ho obchodní zástupce co nejdříve kontaktoval, neboť zastoupený předpokládá, že obchodní zástupce pracuje nepřetržitě. Včasné sdělení je důležité, jak pro

7 Například předání úplatku třetí straně

8 Příkladem může být manuál pro obchodního zástupce

9 rozhodování zastoupeného o sjednávání smluv se třetími stranami, sjednávání smluv se třetími stranami, cen a poptávky, konkurenci

zastoupeného, tak pro obchodního zástupce. Obchodní zástupce se tak může vyvarovat zaplacení náhrady škody z důvodu nečinnosti. V případě pozdního informování zastoupeného při výhradním zastoupení by mohlo dojít k fatálním škodám. (Hulmák, 2014)

Uchování dokladů, které získal v rámci činnosti pro zastoupeného, které představují význam na ochranu práv zastoupeného, musí obchodní zástupce archivovat na potřebnou dobu. Tato povinnost se nevztahuje jen na dokumenty, o kterých si obchodní zástupce myslí, že jsou potřebné z hlediska uzavřených smluv, ale vztahuje se to i na dokumenty, které mohou být důležité i po skončení spolupráce s třetími osobami.¹⁰ Konkrétní doba není v zákoně blíže určena. Mezi příklady dokumentů, které budou uchovávány, patří formulářové smlouvy, vzory obchodních podmínek atd. V praxi by mělo jít o doklady, které se dotýkají průběhu dojednání s třetí osobou, které by zachycovaly informace, které obchodní zástupce sdělil zákazníkovi v této souvislosti. (Beran, 2019)

Obchodní zástupce v běžném sjednání smlouvy o obchodním zastoupení neručí za třetí osoby, které navrhl zastoupenému za to, že splní povinnosti obchodu. Nicméně smluvní strany mají možnost sjednat si dle § 2492 OZ, že obchodní zástupce bude ručit za splnění povinností obchodu třetí strany za příslib zvláštní odměny. Toto ustanovení je kogentního charakteru a je platné pouze, když bylo sjednáno písemně. Na obchodního zástupce se vztahují práva a povinnosti, které jsou spjaté s ručením (§ 2018 – § 2028 OZ). Obdobné ustanovení obsahoval i obchodní zákoník (§ 263 odst. 1 a 658 ObchZ). Odpovědnost za splnění povinností třetí osobou se nazývá *delcrede*. S ohledem na praxi se toto ujednání využívá raritně. (Beran, 2019)

Dle ustanovení § 2490 OZ mají smluvní strany možnost si sjednat, že obchodní zástupce může uzavírat smlouvy jménem zastoupeného. Ustanovení je dispozitivního charakteru a věrně zrcadlí § 655 odst. 3 ObchZ. Dochází ke změně postavení obchodního zástupce vůči principálovi. Obchodní zástupce při uzavírání obchodů nesmí jednat samostatně a musí se řídit pokyny zastoupeného. Avšak obchodní zástupce v případě, že projeví zastoupený souhlas, může sjednávat obchody rozdílným způsobem. (Hulmák, 2014)

¹⁰ spory zastoupeného se zákazníkem či určení právních závazků

Další povinností obchodního zástupce je zachování důvěrností, které je vymezeno v ustanovení § 2491 OZ. Úprava vychází z § 657 věty první ObchZ. Nynější úprava je rozšířena o zákaz, který se vztahuje za údaje, které se obchodní zástupce nedozvěděl skrze zastoupeného, ale při plnění svých povinností dle smlouvy. Obchodní zástupce je povinen dodržovat mlčenlivost o informacích, o kterých se dozvěděl v rámci výkonu své činnosti. Jedná se o speciální úpravu obchodního tajemství (srov. § 504 OZ). Občanský zákon se tímto ustanovením snaží chránit know-how zastoupeného, které v rámci smlouvy o obchodním zastoupení předal obchodnímu zástupci, aby nemohlo být využito v rámci konkurenčních bojů ostatních osob. Tudíž povinnost mlčenlivosti obchodního zástupce se vztahuje, jak při trvání smlouvy, tak i po zániku obchodního zastoupení (§ 2491 odst. 2 OZ). (Beran, 2019)

Nejvyšší soud se zabýval případem, kde obchodní zástupce a zastoupený si ujednali povinnost uchovávat v tajnosti skutečnosti související s výkonem činnosti obchodního zástupce. Dále, že předmětné informace nesmí být využity ku prospěchu samotného obchodního zástupce či jiné osoby. V tomto případě, ale obchodní zástupce využil situace a na adresách klientů, kde měl nabízet pouze zboží zastoupeného, tak nabízel i jiné zboží. Nejvyšší soud v rozsudku konstatoval, že obchodní zástupce se dopustil porušení smlouvy o obchodním zastoupení.¹¹

Obchodní zástupce může sdělit informace třetím osobám pouze v případě, že s tím zastoupený souhlasí, anebo jsou veřejně dohledatelné. V případě porušení mlčenlivosti obchodního zástupce vzniká zastoupenému právo na náhradu škody. Smluvní strany mají možnost i sjednat si smluvní pokuty. Dále porušení této povinnosti může být předmětem nároků z nekalé soutěže dle § 2976 odst. 1 a odst.2 písm. h. (Hulmák, 2014)

Na závěr je důležité zmínit, že povinnost mlčenlivosti trvá i po zániku obchodního zastoupení, ale zákon blíže nespecifikuje dobu, která se vztahuje k mlčenlivosti zástupce. Ze zákona vyplývá, že konec mlčenlivosti obchodního zástupce končí v době, kdy už informace, kterými disponuje obchodní zástupce, neohroží obchodní tajemství zastoupeného. (Kindl, 2019)

¹¹ Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12.12.2017, sp. zn. 23 Cdo 3859/2009

5.2 Povinnosti zastoupeného

Občanský zákoník vymezuje povinnosti zastoupeného zejména v ustanovení § 2495 až § 2498 OZ. Ustanovení jsou především kogentního charakteru z důvodu ochrany právního vztahu mezi obchodním zástupcem a zastoupeným. (Kindl, 2019)

První důležitou povinností zastoupeného je hradit finanční nároky obchodnímu zástupci, do kterých se řadí provize, náklady spojené s jeho činností a popřípadě zvláštní odměna za ručení za splnění závazek a v případě zániku obchodního zastoupení ještě zvláštní odměnu. (Kurs obchodního práva, 2003)

Zastoupený má rovněž povinnost obstarat a sdělit důležité údaje obchodnímu zástupci, které jsou potřebné k plnění předmětné činnosti obchodního zástupce (§ 2495 OZ). V zájmu smluvních stran je vytvořit co nejefektivnější součinnost. Další povinností zastoupeného je předání důležité dokumentace, která se váže na specifický předmět obchodů. Mezi tyto dokumenty se řadí zejména všeobecné obchodní podmínky. K poskytování dokumentů a informací se váže ještě povinnost poskytnutí podkladů a dalších předmětů, které jsou potřebné, aby obchodní zástupce mohl plnit svou sjednanou činnost. Mezi podklady se řadí poskytnutí ceníků, katalogů zboží a marketingové materiály, prospekty, vzorky prodaného zboží atd. Tato povinnost je upravena v ustanovení § 2496 OZ a má dispozitivní charakter. Beran a kolektiv doporučují smluvním stranám, aby si tyto podklady přesněji vymezily ve smlouvě. Důležité je zmínit, že podklady a věci zůstávají neustále ve vlastnictví zastoupeného. V případě zániku je povinen obchodní zástupce tyto věci vrátit, pokud nebyly ke své povaze spotřebovány při výkonu činnosti obchodního zástupce (různé vzorky zboží, které poskytl obchodní zástupce k vyzkoušení zboží třetí straně). Beran a kolektiv dále doporučuje smluvním stranám vést si evidenci těchto případů, aby nedocházelo ke zbytečnému sporu (v praxi poměrně běžné). (Beran, 2019)

Zastoupený má rovněž povinnost bez zbytečného odkladu vyrozumět obchodního zástupce, jestli sjednaný kontrakt akceptoval/odmítnul, popřípadě zda kontrakt nesplnil. Povinnost je upravena v ustanovení § 2497 OZ s kogentním charakterem a vychází ze § 655a odst. 2 ObchZ. (změna se jedná pouze o názvosloví a to z „přiměřené lhůty“ na „bez zbytečného odkladu“). Jedná se o povinnost, která je nezbytná pro efektivní kooperaci smluvních stran (Hulmák, 2014)

Zastoupený má oznamovací povinnost i v případě, kdy očekává významný pokles rozsahu činnosti vůči obchodnímu zástupci, který nemohl obchodní zástupce logicky očekávat. O této situaci musí zastoupený vyrozumět obchodního zástupce v přiměřené době. Tato povinnost je upravena v § 2498 OZ a vychází z § 655a odst.1 písm. b) ObchZ (Hulmák, 2014)

6. Provize

Obchodní zastoupení je vztah úplatný a smlouvou o obchodním zastoupení se zastoupený zavazuje obchodnímu zástupci odvádět finanční odměnu (provizi) za vykonanou činnost. Provize je zakotvena již v základním ustanovení, a tudíž se tento pojmový znak nesmí opomenout (§ 2483 OZ, kogentní charakter).

Institut provize je v občanském zákoníku velice podrobně vymezen. Většina ustanovení jsou navržena dispozitivně, ale jsou zde koncipována i kogentní a polokogentní ustanovení, která slouží na ochranu obchodního zástupce. (Beran, 2019)

6.1. Právo na provizi

Právo na provizi vzniká obchodnímu zástupci zejména v době trvání obchodního zastoupení. Nicméně právo na provizi může v určitých situacích vzniknout i po zániku, a i před uzavřením smlouvy o obchodním zastoupení. (Kurs obchodního práva, 2003)

Pro vznik práva je stanovena v odst.1 § 2501 OZ obecná podmínka součinnosti ze strany obchodního zástupce, tudíž uzavření obchodu musí být přičitatelné k výkonu činnosti obchodního zástupce, a to ať byl uzavřen kontrakt v důsledku jeho činnosti nebo kontrakt s třetí osobou byl uzavřen z důvodů oslovení obchodním zástupcem před uzavřením smlouvy o obchodním zastoupení. Přitom činnost obchodního zástupce není zcela rozhodující k uzavření obchodu. Stačí, když jeho činnost byla jednou z okolností uzavření obchodu. Obecně je chápáno uzavření obchodů jako uzavření kontraktů na určitou službu či zboží. Zákonná interpretace vychází ze směrnice 86/653 čl.7 odst.1. V tomto případě bývalá úprava byla vzhledem ke směrnici věcně přesnější, která byla upravena v § 659a odst. 1 ObchZ. (Beran, 2019)

K výjimce práva na provizi dochází při sjednání výhradního obchodního zástupce. Zde vzniká právo na provizi i v případě, že obchodní zástupce na uzavření obchodu vůbec neměl žádný podíl. Podmínkou ale je, že obchody se musejí vztahovat k výhradnímu obchodnímu zastoupení. Toto zákonné pravidlo vychází z § 2487 odst. 2 OZ. Toto zmíněné ustanovení je doplňováno ustanovením § 2501 OZ, které vymezuje právo na provizi i v případě, kdy obchodní zástupce uskuteční součinnost i k uzavřeným obchodům mimo jeho stanovené území či okruh lidí. Avšak v tomto případě musí

obchodní zástupce být pověřen zastoupeným. Beran a kolektiv zmiňují: „*Jde do určité míry o asynchronní ustanovení, která má zcela odlišný smysl než předchozí § 659a odst. 2 ObchZ.*“ (Beran, 2019)

Právo na provizi po zániku obchodního zastoupení je stanovena v ustanovení § 2501 odst.3 OZ. Je zde stanoveno jedno právo, které má obchodní zástupce vůči zastoupenému, pokud dojde k zániku obchodního zastoupení. Dalším takovým právem je právo na zvláštní odměnu dle § 2514 OZ. Výše zmíněná práva jsou kumulativního charakteru, přičemž obchodní zástupce má právo požadovat obě. (Beran, 2019)

Další důležitou skutečností je, že obchod by měl být především uzavřen v důsledku výkonu činnosti obchodního zástupce. Tato formulace vychází ze směrnice 86/653 čl.8 písm. a). Tudíž není dostačující pouhé spolupůsobení obchodního zástupce, ale k uzavření obchodu muselo dojít především z důvodu jeho činnosti. Nicméně odst. 3 v této problematice je poměrně gramaticky nejednoznačný. Beran a kolektiv jsou názoru ve shodě se směrnicí 86/653, že činnost obchodního zástupce, kde přispěl k uzavření obchodu, by se měla pouze vztahovat k činnosti, kterou vykonával během obchodního zastoupení, a ne i po ukončení obchodního zastoupení. Mezi hlavní přispění k úspěšnému uzavření obchodu patří i situace, kdy obchodní zástupce sice aktivně nespolečně pracoval při uzavření konkrétní objednávky, ale jednalo se například o opakovanou objednávku od zákazníka, se kterým v době trvání obchodního zastoupení jednal obchodní zástupce. (Hulmák, 2014)

Rovněž právo na provizi vzniká pouze v přiměřené době po zániku obchodního zastoupení, což znamená, že k uzavření daného obchodu nastalo v přiměřené době po zániku obchodního zastoupení. Pojem přiměřenosti doby nelze obecně rozhodnout, a proto rozsah této doby musí být vždy posouzen k charakteru obchodů, které obchodní zástupce sjednával. Z obecného hlediska lze říci pokud se dané obchody budou jednat cenově levného zboží, tak doba bude kratší než u cenově drahého zboží (průmyslová zařízení). Nicméně doba se pohybuje mezi jedním a šestým měsícem (Beran, 2019)

V situaci, kdyby obchod byl už domluvený, ale samotná akceptace by byla uskutečněna až po zániku obchodního zastoupení, tak vzniká právo na provizi také. Bylo by krajně neadekvátní, kdyby toto právo bylo upřeno obchodnímu zástupci. K uplatnění tohoto pravidla dochází i v případě, kdy se jedná o obchody z rozhodného území, na které se vztahovalo výhradní zastoupení. V tomto případě by ani nezáleželo, jestli obchodní

zástupce jednal v součinnosti se zastoupeným, přestože to z odst. 3 neplyne. (Petrov, 2019)

Právo na provizi v určitých případech může vzniknout dvěma obchodním zástupcům, kteří vykonávají předmětnou činnost pro principála. Děje se tak v situaci, kdy dochází k obměně obchodních zástupců a na uzavření kontraktu se podílel i předešlý obchodní zástupce. Ustanovení vychází z ustanoveních § 659c ObchZ, dle kterého právo na provizi nemá obchodní zástupce dle § 659a ObchZ, pokud na ní měl dle § 659b ObchZ bývalý obchodní zástupce. V případě, kdy se na uzavření podíleli oba zástupci, bylo by spravedlivé rozdělit provizi mezi ně. (Hulmák, 2014)

Ustanovení § 2502 OZ reguluje situace, v nichž vzniká souběh nároků na provizi nového a bývalého obchodního zástupce. Dle § 2501 OZ v této situaci budou mít právo na provizi oba obchodní zástupci. V těchto případech je velmi těžké určit, kdo z obchodních zástupců se více podílel na uzavření kontraktu s třetí osobou. Dle zákona § 2502 OZ nevzniká právo na provizi obchodnímu zástupci, jestli právo na provizi vzniká bývalému obchodnímu zástupci dle § 2501 odst. 3 OZ. V této nastíněné situaci zaleží na principálovi, komu ze zástupců přizná právo na provizi. Postup zastoupeného vyžaduje, aby zhodnotil všechny důležité okolnosti daného kontraktu. Zastoupený má také možnost rozdělit provizi mezi obchodní zástupce v případě, že je to v dané situaci spravedlivé. Zastoupený využije tento způsob v případech, kdy nebude možné přesně vymezit, kdo z obchodních zástupců má právo na provizi. Vzniká to v situacích, kdy se oba zástupci podíleli na obchodu. Provize je většinou přidělena obchodním zástupcům rovným dílem. (Beran, 2019)

Smluvní strany mají možnost si ve smlouvě sjednat, že obchodní zástupce bude pro zastoupeného pouze obstarávat příležitosti k uzavření obchodu. Tato možnost vychází z ustanovení § 2503 OZ a odchylně od ustanovení § 2501 OZ, kde vzniká právo na provizi až samotným uzavřením kontraktu. Smluvní strany by si měly specificky sjednat, co si představují pod pojmem obstarání příležitostí, aby se vyhly případným budoucím sporům. K tomuto ujednání se neuplatňuje § 2501 odst. 3, a proto se uplatní pouze v době trvání obchodního zastoupení (pokud není sjednáno jinak). Charakter ustanovení je dispozitivní a nemá předobraz ve směrnici 86/653 (Beran, 2019)

Pokud smluvní strany si ve smlouvě neujednají, že obchodní zástupce obstarává pro zastoupeného jen příležitosti k uzavření obchodu, tak nastupují pravidla, která jsou

ustanovena v 2504 OZ. V prvním odstavci je upraveno, kdy vzniká obchodnímu zástupci právo na provizi, které vznikne, když dojde k uzavření obchodu (§ 2501 OZ), což znamená uzavření smlouvy. Nicméně uzavření smlouvy v kontrastu se smlouvou zprostředkovatelskou u obchodního zastoupení není samo o sobě dostačující (pokud není ujednáno jinak) k vzniku práva na provizi. Důležitým faktorem, aby vzniklo právo na provizi je zjednodušeně řečeno, aby došlo k plnění obchodu. Specificky se uvádí, že jde buď o okamžik, kdy principál splnil nebo musel splnit hlavní povinnost, která vyplývala ze smlouvy s třetí osobou, anebo kdy třetí osoba splnila povinnost z kontraktu. Splněním obchodu se zde obecně rozumí naplnění předmětu smlouvy (základního závazku). V praxi to například může být dodání zboží či zaplacení za ně. Zmíněný text se aplikuje i na opakovaně plněné smlouvy. (Hulmák, 2014)

Nejzazší okamžik vzniku práva na provizi je upraven v odst. 2. Vznik práva na provizi nejpozději vzniká v případě, kdy třetí osoba splní nebo měla splnit svou část závazku, pokud zastoupený splnil svoji část. Předobrazem pro toto ustanovení byla směrnice 86/653 čl.10 odst.2., avšak existují zde rozdíly. (Kindl, 2019)

Ustanovení § 2504 OZ je v prvním odstavci dispozitivního charakteru a věcný obsah přebírá z § 660 odst. 1 ObchZ. Druhý odstavec tohoto ustanovení je jednostranně kogentně upraven. (Hulmák, 2014)

Zákon dále stanovuje, kdy obchodnímu zástupci zaniká právo na provizi. Tato problematika je vymezena v ustanovení § 2507 OZ. Kontrakt, který nebude zjevně uzavřen z důvodu třetí strany-právo na provizi obchodnímu zástupci vůbec nevznikne. Zastoupený má povinnost své povinnosti plnit včas a řádně. Pokud by tak nečinil, mohly by vzniknout pochybnosti, zda třetí strana neuzavřela kontrakt z důvodu, že porušoval své povinnosti. Kdyby své povinnosti směrem ke smlouvě porušil zastoupený, tak právo na provizi obchodnímu zástupci vznikne. Pokud zastoupený vyplatí provizi obchodnímu zástupci a z nějakého důvodu poté právo na provizi zanikne, obchodní zástupce je povinen provizi vrátit. Pokud by tak neučinil, jednalo by se o bezdůvodné obohacení. Ustanovení je polokogentní, tudíž smluvní strany se mohou od ustanovení odchýlit, ale pouze v případě, že to bude k prospěchu obchodního zástupce. (Hulmák, 2014)

Úprava smlouvy o obchodním zastoupení v české legislativě je raritní v případě vymezení činnosti pro obě strany (směrnice se této problematice nevěnuje). Ustanovení je věcně shodné (pár formulačních změn) s § 659 odst. 3 ObchZ. Pokud obchodní

zástupce je činný pro zastoupeného i třetí stranu, právo na odměnu a náhradu obchodnímu zástupci nevzniká (pokud nebylo ujednáno jinak). Ustanovení zde přesně zmiňuje pojem odměna, ale významově se jedná o provizi. (Beran, 2019)

6.2. Výše provize

Výše provize je upravena v občanském zákoníku v ustanovení § 2499 OZ a má dispozitivní charakter, tudíž smluvní strany mají možnost sjednat si výši provize ve smlouvě o obchodním zastoupení. Výše provize může být sjednána vícero způsoby. Nejčastějším způsobem jsou procenta z uskutečněného obchodu, paušální částka nebo kombinace těchto způsobů. V praxi to často funguje tak, že smluvní strany si stanoví základní měsíční částku a k té se přičítají procenta z uzavřených kontraktů. (Hulmák, 2014)

Za složku provize je považována každá část úplaty, jejíž výše se mění z důvodu počtu a hodnoty uzavřených smluv. V případě, že určení výše odměny je rozsah závazků naplněných třetí osobou, tak dochází k zápočtu do základu i plnění, které nebylo uskutečněno z důvodu na straně principála. (Kindl, 2019)

Pokud ve smlouvě o obchodním zastoupení si smluvní strany nesjednají výši provize, tak výši provize bude upravovat obecné zákonné ustanovení. V praxi k těmto případům dochází ojediněle, neboť sjednání výše provize, byť to není obligatorní náležitostí smlouvy, je velice důležité pro obě smluvní strany. Z obecných stanov tohoto ustanovení má obchodní zástupce právo na výši provize, která odpovídá zvyklostem v daném místě a čase vzhledem k obchodům, ke kterým vykonává svoji činnost. V případě, že takové zvyklosti neexistují, tak zákon stanovuje poskytnout obchodnímu zástupci provizi v rozumné výši se zohledněním všech podstatných okolností uskutečněného jednání (tento případ se může stát například v případě vzniku zcela nového produktu či služby). Určení výše provize, která je rozumná (běžná), je poměrně složité, neboť výše provize se enormně liší odvětví od odvětví, tak i případ od případu. V praxi je běžná výše případu 5 % - 6 % z čistého zisku, ale existují i případy, kdy provize může být až 30 % (prodej luxusního zboží např: knihy, vzdělávací programy). (Beran, 2019)

Poměrně velkým problémem je možnost sjednání jednostranné změny výše provize. Často tuto možnost využívají principálové, kteří mají sjednáno mnoho smluv o obchodním zastoupení. Toto sjednání představuje velké riziko pro obchodního zástupce. V případě, že chce zastoupený implementovat výše zmíněnou možnost do smlouvy o obchodním zastoupení musí být splněny podmínky z ustanovení § 1752 OZ (Beran, 2019)

Z ustanovení § 2500 OZ vyplývá, že do výše provize se započítává i náhrada nákladů, které byly spojeny s obchodním zastoupením, ale ustanovení je dispozitivního charakteru, tudíž smluvní strany mají možnost odchýlit se od ustanovení. Z obecného textu ustanovení vyplývá, že obchodnímu zástupci nevzniká žádná dodatečná úhrada za takové náklady, neboť jsou zahrnuty v provizi. Dále právo na náhradu nákladů vzniká obchodnímu zástupci pouze v případě, že mu vzniklo právo na provizi (Hulmák, 2014)

6.3. Splatnost provize

Splatnost provize je upravena v ustanovení § 2505 OZ, které věcně přebírá § 660 odst. 3 ObchZ. Zákon zakazuje se od tohoto ustanovení odchýlit v neprospěch obchodního zástupce, což v tomto případě znamená, že lhůta splatnosti nemůže být prodloužena. Dle ustanovení 2505 OZ se provize stává splatnou poslední den měsíce následujícího po skončení čtvrtletí, ve kterém na ni vzniklo právo (§ 2505 OZ)

6.4. Výkaz o dlužné provizi

Občanský zákoník ustanovením § 2506 OZ vytváří ochranu obchodní zástupci, kde zastoupený má povinnost předložit doklady o dlužné provizi obchodnímu zástupci. Pro obě smluvní strany je podstatné, aby si ve smlouvě sjednaly, jak zastoupený má prokázat výše provize. Rovněž smluvní strany nemají možnost se odchýlit v neprospěch obchodního zástupce. (Kindl, 2019)

V situaci, kdy smluvní strany si přesněji nesjednají tuto náležitost ve smlouvě, přichází v účinnost obecná zákonná podoba, kde zastoupený má povinnost předat výkaz o dlužné provizi nejpozději posledního dne měsíce, který následuje po skončení čtvrtletí, kdy se provize stala splatnou. Důležitou náležitostí výkazu je zahrnutí veškerých

informací, které vedly k výpočtu provize. Další informační povinností zastoupeného je povinnost zpřístupnit obchodnímu zástupci všechny dokumenty, které jsou nutné k ověření výše provize. Minimálně se tedy jedná o výpis z účetních knih. Případné podrobnosti by si smluvní strany měly sjednat ve smlouvě o obchodním zastoupení. Předmětné ověřovací právo obchodního zástupce nicméně neobsahuje povinnost zastoupeného poskytovat obchodnímu zástupci celé vedení účetnictví. (Beran, 2019)

7. Trvání a zánik obchodního zastoupení

7.1. Trvání obchodního zastoupení

Smluvní strany mají možnost sjednat obchodní zastoupení na dobu určitou a dobu neurčitou. V případě sjednání smlouvy na dobu určitou má obchodní zástupce vykonávat předmětnou činnost smlouvy až do doby, než uplyne stanovená smluvní doba. Nicméně pokud smluvní strany spolu kooperují i po uplynutí stanovené doby, tak dle zákona dochází ke změně smlouvy. Dříve uzavřená smlouva na dobu určitou je dle zákona transformována na smlouvu na dobu neurčitou. Této právní fikci z ustanovení § 2509 odst. 2 OZ se smluvní strany můžou vyvarovat pouze v případě, že to výslovně vyloučí ve smlouvě. (Beran, 2019)

Smlouva na dobu neurčitou může být sjednána výslovným sjednáním ve smlouvě nebo nepřímou s využitím zákona. Tudíž v prvním případě je ve smlouvě přesně stanoveno, že se bude jednat o obchodní zastoupení na dobu neurčitou. V případě, že účastníci ve smlouvě si nesjednají trvání obchodního zastoupení a není možné to ani zjistit z účelu smlouvy, tak poté zákon pokládá dle ustanovení § 2509 OZ, že obchodní zastoupení bylo sjednáno na dobu neurčitou. (Kindl, 2019)

7.2. Zánik obchodního zastoupení

Smluvní strany mají dle zákona právo k bezdůvodné výpovědi smlouvy, jen pokud byla smlouva ujednána na dobu neurčitou. Výpovědní doba je stanovena dle doby trvání obchodního zastoupení. Délka výpovědní doby je upravena v § 2510 OZ, kde v případě trvání jednoho trvání obchodního zastoupení je stanovena na jeden měsíc, dvouletého trvání je stanovena na 2 měsíce a v případě trvání obchodního zastoupení tři a více let je stanovena na tři měsíce. Smluvní strany mají zakázáno si sjednat kratší výpovědní dobu, ale mají možnost si stanovit delší trvání výpovědní doby, ale pod podmínkou, že výpovědní doba zastoupeného nebude kratší než doba obchodního zástupce. Pojetí ustanovení představuje ochranný charakter především vůči obchodnímu

zástupci, neboť obchodní zástupce je slabší smluvní stranou. Důležité je zmínit, že tyto pravidla se vztahují i na obchodní zastoupení, které bylo přeměněno dle ustanovení § 2509 OZ z obchodního zastoupení na dobu určitou na dobu neurčitou. (Beran, 2019)

V případě, že je obchodní zastoupení sjednáno na dobu určitou, tak většinou zaniká uplynutím stanovené doby, pokud tedy smluvní strany spolu dále nespolupracují. Existují ale případy, kdy je možné vypovědět smlouvu na dobu určitou. Tato situace může vzniknout u výhradního obchodního zastoupení ze dvou důvodů. (Kindl, 2019)

Dle ustanovení § 2512 OZ mají obě smluvní strany možnost vypovědět smlouvu v případě nenaplnění určeného objemu obchodů, který byl stanoven ve smlouvě v posledních dvanácti měsících. V případě, že nebyl objem výslovně stanoven ve smlouvě, tak se rozhoduje pomocí odbytových možností. V tomto případě nejde o hrubé porušení pravidel jako u druhé situace, tudíž výpovědní lhůta obchodního zastoupení vychází z ustanovení § 2510 a § 2511 OZ. (Kindl, 2019)

Druhým případem, kdy může být vypovězeno výhradní obchodní zastoupení je případ, kdy dojde k porušení exkluzivity. To znamená, že buďto obchodní zástupce nevykonával předmětnou činnost pouze pro jednoho principála, ale pro více osob, či na vlastní účet, nebo zastoupený využíval jiného obchodního zástupce. V první zmiňované situaci může vypovědět obchodní zastoupení principál a v druhé situaci zase obchodní zástupce. Dle ustanovení § 2513 OZ smluvní strany mají možnost vypovědět smlouvu bez výpovědní doby, neboť došlo k markantnímu porušení smlouvy. (Beran, 2019)

V případě, že by jedna ze smluvních stran chtěla vypovědět nevýhradní obchodní zastoupení sjednané na dobu určitou ještě před stanovenou dobou, tak dle ustanovení § 1998 OZ lze smlouvu ukončit dohodou nebo smluvně sjednaným postupem. (Hulmák, 2014)

8. Zvláštní odměna

Zanikne-li obchodní zastoupení, vzniká obchodnímu zástupci právo na provizi v případě splnění stanovených podmínek. Zvláštní odměna má za cíl kompenzovat ušlé provize, o které obchodní zástupce přišel a také představuje přínos jeho činnosti, která vedla ke zlepšení postavení zastoupeného na trhu. (Kindl, 2019)

Dnešní úprava zvláštní odměny je téměř věcně identická s bývalou úpravou v obchodním zákoníku (§ 559 a § 669a), nicméně jsou zde stylistické změny. Dle důvodové zprávy termín odškodnění byl zde použit velmi zmatečně, neboť z věcného pohledu nejde o náhradu škody, nýbrž o zvláštní odměnu v důsledku získání klientů nebo rozvinutí obchodu s dosavadními zákazníky. Beran a kolektiv s touto změnou souhlasí, avšak podotýkají, že určité rysy škody jsou zde vykazovány (Beran, 2019)

Důležité je zmínit, že současná úprava dále vychází ze směrnice 86/653 čl. 17. Směrnice zde nabízela členským státům výběr ze dvou vymezených úprav náhrad. Většina členských států implementovala první způsob tzv. zvláštní odměnu. Náhradu škody implementovala pouze Francie a Velká Británie (ustanovení je dispozitivního charakteru). Majoritní rozdíl těchto úprav je v náhledu porozumění předmětu kompenzace. (Beran, 2019)

Obchodní zástupce, aby měl právo na zvláštní odměnu, musí splnit základní kumulativně stanovené podmínky, které jsou uvedeny v ustanovení § 2514 OZ. První podmínkou je, aby činnost obchodního zástupce vedla k získání nových zákazníků nebo rozvíjela obchodní vztahy s dosavadními partnery, a zastoupený, díky této činnosti, nabývá podstatné výhody i po zániku obchodního zastoupení. Dále pro vznik práva na zvláštní odměnu musí být splněna podmínka spravedlivosti, což znamená, že musí být vzaty v úvahu všechny okolnosti případu. Především se jedná o provize, o které obchodní zástupce přichází a které vyplývají z obchodů uskutečněných s těmito zákazníky, sjednání konkurenční doložky a další důležité okolnosti. (Hulmák, 2014)

V případě, že zanikne obchodní zastoupení a obchodní zástupce nadále uzavírá smlouvy se stejnými zákazníky, jak při trvání smlouvy o obchodním zastoupení pouze je pod záštitou jiného principála, tak nemá právo na zvláštní odměnu, jelikož o žádné provize

nepřichází, a tudíž by nebylo spravedlivé poskytnutí zvláštní odměny ze strany principála.¹²

Jak bylo zmíněno v prvním odstavci, vznik práva na zvláštní odměnu vzniká se zánikem obchodního zastoupení. Ustanovení blíže nespecifikuje, jakým způsobem či z jakých důvodů má k zániku obchodního zastoupení docházet. Z toho lze dovodit, že tyto okolnosti jsou pro vznik práva na vznik zvláštní odměny irelevantní. Existují však důvody, kdy nevznikne právo na zvláštní odměnu, a ty jsou taxativně uvedeny v ustanovení § 2517 OZ. Lze tedy konstatovat, že právo na zvláštní odměnu se aktivuje ve všech případech kromě těch, jež jsou zahrnuty v ustanovení § 2517 OZ. Aktivace práva na zvláštní odměnu může vzniknout například u obchodního zastoupení na dobu určitou, ukončení obchodního zastoupení ze strany principála, zánikem obchodního zastoupení z důsledku insolvence principála. (Beran, 2019)

Dojde-li k zániku obchodního zastoupení již ve zkušební době, ale jsou splněny výše zmíněné podmínky, tak i v tomto případě se aktivuje právo na zvláštní odměnu.¹³

Jak výslovně uvádí ustanovení § 2514 odst. 2 OZ, právo na zvláštní odměnu vzniká i v případě úmrtí obchodního zástupce, jsou-li splněny podmínky. Právo na provizi vzniká dědicům zesnulého obchodního zástupce. (Kindl, 2019)

8.1 Prekluze práva na zvláštní odměnu

Prekluze práva na zvláštní odměnu je obsažena v ustanovení § 2516 OZ. Při komparaci z § 669 odst.5 ObchZ, jsou v nynější úpravě nepatrné stylizační úpravy. Povaha ustanovení je polokogentní. Smluvní strany tedy mají možnost odchýlit se pouze ve prospěch obchodního zástupce. (Hulmák, 2014)

Zvláštní odměna je nároková, tudíž v případě, že chce obchodní zástupce zvláštní odměnu získat, musí vyrozumět zastoupeného nejpozději do jednoho roku po zániku obchodního zastoupení. V případě uplatnění nároku není povinnost písemného

¹² Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26.10.2011, sp. zn. 32 Cdo 3359/2011

¹³ Rozsudek SDEU ve věci C-645/16

vyrozumění (zákon neurčuje žádnou formu). Z praktického hlediska je písemné vyrozumění nejlepší volbou s ohledem na důkazní hledisko. (Beran, 2019)

8.2. Vyloučení práva na zvláštní odměnu

Právo na zvláštní odměnu po zániku obchodního zastoupení v určitých případech obchodnímu zástupci nevzniká. Tyto situace jsou taxativně obsaženy v ustanovení § 2517 OZ, které se věcně shoduje s ustanovením § 669a ObchZ. (Hulmák, 2014)

První případem, kdy nevzniká obchodnímu zástupci právo na zvláštní odměnu, je ukončení obchodního zastoupení ze strany zastoupeného z důvodu markantního porušení smluvní povinnosti obchodního zástupce, která by umožňovala zastoupenému odstoupit od smlouvy. Není podstatné, jestli zastoupený podal výpověď nebo ukončil smlouvu jinak, ale předpoklady musejí být naplněny. Nicméně existence mezi porušením povinností obchodního zástupce a zániku vztahu musí být zjevná. V případě, že zastoupený přijde na porušení povinností obchodního zástupce až po ukončení vztahu, tak již nemá možnost jednat dle komentovaného ustanovení. Přesto porušení povinností zástupce může být zohledněno při stanovování výše zvláštní odměny.¹⁴ Zastoupený má dále možnost odstoupit od smlouvy bez výpovědní doby v případě, že smluvní strany si sjednají výhradní obchodní zastoupení a obchodní zástupce porušuje exkluzivitu a vykonává stejnou činnost pro jiného principála. (Hulmák, 2014)

Obchodní zástupce nemá nárok na zvláštní odměnu (§ 2513 a § 2517 OZ)

Obchodnímu zástupci v obecné rovině zákona nevzniká právo na zvláštní odměnu v případě, že sám vypoví smlouvu o obchodním zastoupení. Zákon v rámci určité sociální solidarity ustanovuje případy, kdy i při vypovězení smlouvy samotným zástupcem vzniká právo na provizi. Je to v případech, kdy obchodní zástupce nadále nemůže vykonávat svoji činnost z důvodu věku, invalidity nebo nemoci. (Kindl, 2019)

Poslední situací, kdy nevzniká obchodnímu zástupci právo na zvláštní odměnu, je v případě postoupení smlouvy o obchodním zastoupení dle § 1895 (nutností je souhlas

14 Rozsudek Soudního dvora (prvního senátu) ze dne 28. října 2010. Volvo Car Germany GmbH proti Autohof Weidensdorf GmbH

zastoupeného). Předpokládá se, že obchodní zástupce byl za tento převod finančně odměněn. (Kindl, 2019)

Na závěr je důležité zmínit, že ujednáním, která se odchyľují v neprospěch obchodního zástupce, se nepřihlíží. (Hulmák, 2014)

8.3. Výše zvláštní odměny

Výše zvláštní odměny vymezuje ustanovení § 2515, které vychází z § 669 odst. 2 ObchZ, podle kterého výše odškodnění nesměla překročit roční provizi, která se vypočítala z ročního průměru odměn získaných během pěti let. V případě, že obchodní zastoupení trvalo méně než 5 let, vycházelo se z průměru za celé smluvní období. Nynější ustanovení je doplněno o pravidlo, kdy nesmí výše zvláštní odměny překročit úhrn provize za celou dobu trvání obchodního zastoupení v případě, že zastoupení bylo v platnosti méně než rok. (Hulmák, 2014)

Výše zmíněné ustanovení ani jiné ustanovení neurčuje bližší postup k určení zvláštní odměny. Určení zvláštní odměny závisí na diskreci soudu (soud je omezen limitem maximální výše zvláštní odměny). Nicméně existuje schematizovaný postup k určení výše provize, který vypracovala Komise k aplikaci článku 96. směrnice 86/653. Dokument k výpočtu výše zvláštní odměny vymežil tři etapy. (Kindl, 2014)

V první etapě dochází k určení počtu a rozsahu obchodů s novými klienty, eventuálně přírůstek objemu obchodů s dosavadními klienty. Poté dochází k vymezení hrubé provize u těchto zákazníků za posledních dvanáct měsíců trvání obchodního zastoupení. Toto vymezení se bere jako výchozí částka pro ocenění ročního finančního prospěchu (resp. ztracená provize), jenž by patřila obchodnímu zástupci za budoucí roky. Nakonec by se měla vytyčit pravděpodobnost budoucího trvání výhod, které směřují na stranu zastoupeného z těchto obchodů v délce let. Komise uvádí, že častá délka trvání je 2–3 roky, avšak může trvat i 5 let. Nicméně z německé praxe vyplývá, že doba trvá v průměru 3–5 let a někdy až 8 let. Dále je důležité zohlednit míru migrace (očekávaný úbytek obchodů s dotčenými zákazníky, který se počítá v procentech). Očekávaný roční příjem je ponížěn o procento migrace. Průměrná míra migrace je v praxi 20 %. Z výše

zmíněného postupu plyne finanční částka celkové ztracené provize, která se následně diskontuje na současnou hodnotu. (Beran, 2019)

Druhá etapa zahrnuje ekvitní úvahu soudu, tudíž hodnota, kterou jsme získali v první etapě se zde koriguje (nahoru či dolů). Soud by měl především zohlednit, jestli obchodní zástupce vykonává činnost pro více zastoupených, pokud bylo jisté zavinění na straně obchodního zástupce, jaká byla výše odměny zástupce, zda došlo k poklesu obrátu principála, jestli byla sjednána konkurenční doložka. (Beran, 2019)

V třetí fázi dochází k porovnání výsledné hodnoty s maximální výší zvláštní hodnoty (dle § 2515 OZ). Pokud je částka nižší než maximální limit, měla by být přiznána obchodnímu zástupci tato částka. V případě, že je vyšší, tak by měla být přiznána maximální výše (dle § 2515 OZ). Objevují se názory, že na maximální výši zvláštní odměny dosáhnou obchodní zástupci pouze v případě, že ve smlouvě nebyla ujednána konkurenční doložka. Beran a kolektiv s tímto názorem silně nesouhlasí a jsou názoru, že v případě, že částka, která dosáhne na maximální výši tímto postupem, tak by měla být uznána obchodnímu zástupci. Komise při vymýšlení tohoto postupu se silně inspirovala německým právem. (Beran, 2019)

8.4. Zvláštní odměna a náhrady škody

Právo na zvláštní odměnu vzniká bez ohledu na to, jestli vznikl nárok na náhradu škody. K vzniku zvláštní odměny není zapotřebí, aby zastoupený porušil své povinnosti. Zvláštní odměnu lze označit za formu „výsluhy“. Když zastoupený poruší svou povinnost, která vedla k zániku obchodního zastoupení, tak v úvahu vedle zvláštní odměny přichází ještě nárok na náhradu škody (Beran, 2019)

9. Konkurenční doložka

Smluvní strany mají možnost ve smlouvě o obchodním zastoupení sjednání tzv. konkurenční doložky. Konkurenční doložka je upravena v ustanovení § 2518 OZ a nezvykle vůči většině ustanovení zvýhodňuje postavení zastoupeného. Podstatou konkurenční doložky je ochrana podnikatelské činnosti zastoupeného. (Kindl, 2019)

Sjednáním konkurenční doložky se obchodní zástupce zavazuje, že po zániku obchodního zastoupení nebude vykonávat činnost na vlastní účet nebo na cizí účet ve vymezeném území nebo pro určitý okruh lidí na stanoveném území. Činnost, kterou nemůže vykonávat, se myslí činnost, která by měla soutěžní charakter vůči zastoupenému. Především se tedy jedná o činnost, která byla předmětem smlouvy o obchodním zastoupení. Nicméně ze smlouvy musí být patrné, o jakou činnost se jedná, ale v případě, že to není zřejmé, musí být činnost blíže specifikována v konkurenční doložce. (Hulmák, 2014)

Pokud zastoupený tak neučiní a ze smlouvy o obchodním zastoupení nelze dovodit o jakou činnost se jedná, tak se konkurenční doložka jeví jako neurčitá, a tudíž je absolutně neplatná.¹⁵

Další podstatnou náležitostí konkurenční doložky je přesné vymezení území a okruh osob na určeném území, na které se váže zákaz konkurenční činnosti. Tyto náležitosti musí být specifikovány dostatečně určitě. Při posuzování určitosti vymezeného územního rozsahu lze využít výkladová pravidla (35 odst. 2 a 3 a § 266 OZ).

Určitost konkurenční doložky nelze zpochybňovat pouze z důvodu, že odkazuje na jiné smluvní ujednání, když je samotný odkaz věcný a srozumitelný. V tomto případě se jednalo o odkazování na přílohy s mapou, která jasně vymezovala působnost obchodního zástupce).¹⁶

V případě, že určitost nebude jasná a zjevná, tak je konkurenční doložka neplatná.¹⁷

15 Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.04.2011, sp. zn. 23 Cdo 3859/2009

16 Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26.09.2017, sp. zn. 23 Cdo 5278/2016

17 Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28.04.2011, sp. zn. 23 Cdo 3859/2009

Z ustanovení § 2518 OZ nelze jednoznačně vyvodit, na jaké území či okruh lidí se vztahuje konkurenční doložka. Beran a kolektiv jsou názoru, že konkurenční doložka se vztahuje pouze na určité území či okruh lidí, se kterými obchodní zástupce jednal s pověřením zastoupeného. Tudíž je zakázáno, aby konkurenční doložka se vztahovala na území či okruh lidí, se kterými neměl obchodní zástupce nic společného. Vycházejí ze směrnice 86/653 čl.20 odst. 2 písm. b¹⁸. – „*týká se územní oblasti nebo skupiny zákazníků a územní oblasti svěřené obchodnímu zástupci*“¹⁹

Činnost, která je konkurenční doložkou obchodnímu zástupci zakázána, se rozumí jako věcný rozsah konkurenční doložky. Zákonný text zde pracuje s pojmem výkonu na vlastní nebo cizí účet činnosti, která by měla soutěžní povahu vůči principálovi a především činnost, kterou vykonával pro zastoupeného v době trvání smlouvy. Kdyby smluvní strany implementovaly do sjednání o konkurenční doložce pouze zákonný text, tak Beran a kolektiv jsou názoru, že by nebyl splněn prvek určitosti. Dle mého názoru v určitých případech může stačit zákonný text, a to v případech, kdy podstatné náležitosti jsou zřejmé ze smlouvy o obchodním zastoupení. Také si myslím, že sjednání přesného vymezení je velice důležité a smluvní strany se tím mohou vyhnout zbytečnému soudnímu sporu, neboť budou dostatečně srozuměny s podmínkami konkurenční doložky. (Hulmák, 2014)

V případě soudního sporu vždy záleží na konkrétních okolnostech jednotlivého případu. V případě, že zákaz konkurence bude formulován jako zákaz výkonu činnosti v oblasti obdobných, u kterých obchodní zástupce vyvíjel činnost pro principála a taktéž zákaz prodeje obdobných výrobků a zboží, je formulace pojata široce a neurčitě a vykazuje nadměrný zásah do práva svobodného podnikání obchodního zástupce²⁰ V kontrastu s rozsudkem 32 Cdo 2019/2011 Nejvyššího soudu, který shledal, že konkurenční doložka dostatečně určitou. (Beran, 2019)

V případě, že smluvní strany ujednájí v konkurenční doložce, že po zániku obchodního zastoupení obchodní zástupce nemůže vykonávat stejnou činnost, kterou

18 (Beran, 2019)

19 Směrnice č. 86/653/EHS, o koordinaci právní úpravy členských států týkající se nezávislých obchodních zástupců. In: EUR-lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2020-08-21]. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31986L0653:CS:HTML>

vykonával v době smlouvy o obchodním zastoupení, tak by to mělo být dostatečně určité.²¹

Za dostačující vymezení zákazu činnosti v konkurenční doložce byla shledána i formulace negativní – nevykonávat stejnou činnost, která byla předmětem obchodního zastoupení, nebo jinou činnost, která by měla soutěžní povahu vůči podnikání (zastoupeného).²²

Zkrátka každý případ je jedinečný, a proto je třeba k posuzování určitosti konkurenční doložky vycházet z konkrétních okolností. Nicméně smluvní strany by si měly, co nejpřesněji vymežit věcný rozsah konkurenční doložky, aby nedošlo k tomu, že bude konkurenční doložka neurčitá. (Hulmák, 2014)

Do rámce konkurenční doložky dle judikátu²³, je možnost zařadit k přímému konkurování i non-solicitation doložku, což v tomto případě znamenalo zákaz kontaktování, odlákávání či pokusů o odlákání konkrétně vymezených subjektů. (Beran, 2019)

Konkurenční doložka může být sjednána maximálně na dobu dvou let. V případě sjednání delšího časového působení konkurenční doložky než dva roky, se stává zcela neplatnou. V případě, že se obchodnímu zástupci jeví konkurenční doložka, více než nutně omezující, tak má možnost se soudně domáhat k omezení konkurenční doložky. Zejména se jedná o případy, kdy konkurenční doložka je stanovena nepřiměřeně dlouho a tím pádem narušuje pravidla poctivého obchodního styku. Konkurenční doložka musí být vždy přiměřená a musí být v souladu s článkem 26 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. (Beran, 2019)

Konkurenční doložka vždy musí být sjednána písemnou formou, ačkoliv to přesně ustanovení 2518 nenakazuje. Nicméně to vyplývá z ustanovení 2483 odst. 2 i čl. 20 odst. 2 písm. a) směrnice 86/653.

Na závěr je důležitý zmínit, že ustanovení § 2518 OZ odst. 1 věrně zrcadlí § 672a odst.1 a 2 ObchZ a druhý odstavce vychází z § 672a odst. 3 ObchZ se změnou, že soud

21 Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 09.03.2017, sp. zn. 23 Cdo 3064/2017

22 Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 02.03.2017, sp. zn. 23 Cdo 416/2017

23

již nemůže konkurenční doložku prohlásit za neplatnou, ale pouze ji může omezit. (Kindl, 2019)

10. Praktická část

10.1. Sběr dat

Pro praktickou část mé bakalářské práce jsem zvolil dvě výzkumné metody. Hlavním zdrojem informací je kvantitativní výzkum využívající výzkumnou metodu dotazníku. Mezi respondenty jsou převážně obchodní zástupci. Dalším zdrojem informací je řízený rozhovor.

10.2 Kvantitativní výzkumné šetření

Ke sběru dat bylo využito dotazníku, který byl následně rozeslán elektronickou cestou. Dotazník měl za cíl oslovit obchodní zástupce, kteří by poskytli praktický náhled na smlouvu o obchodním zastoupení. Celkově vyplnilo dotazník 105 respondentů.

10.3. Kvalitativní výzkumné šetření

Byl proveden strukturovaný řízený rozhovor s obchodním zástupcem a bylo mu položeno 7 otázek. Řízený rozhovor byl proveden online z důvodu coronavirové krize.

10.4. Analýza a zpracování dat

Zjištěná data z dotazníku byla analyzována a převedena do grafů pro lepší přehlednost.

Výsledky řízeného rozhovoru jsou přepisem audionahrávky.

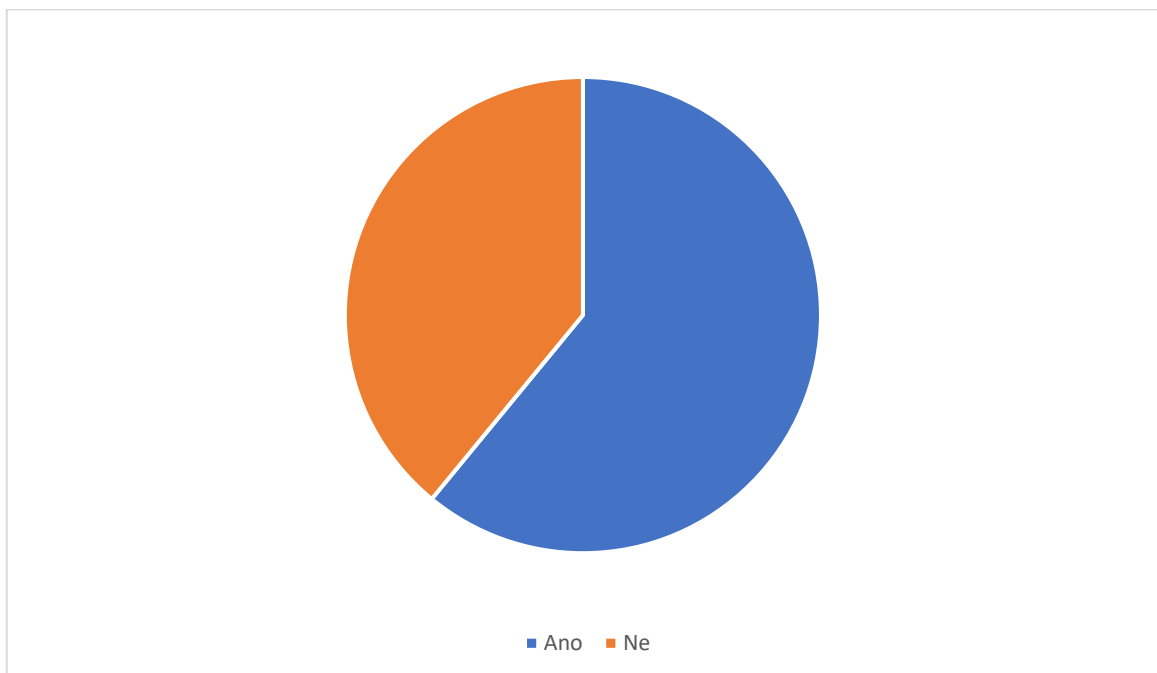
10.5. Dotazník

Otázka č. 1

Myslíte si, že smlouva o obchodním zastoupení nabízí dostatečnou ochranu obchodnímu zástupci?

Tabulka 1: Otázka č. 1 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	64	60,95 %
Ne	41	39,05 %

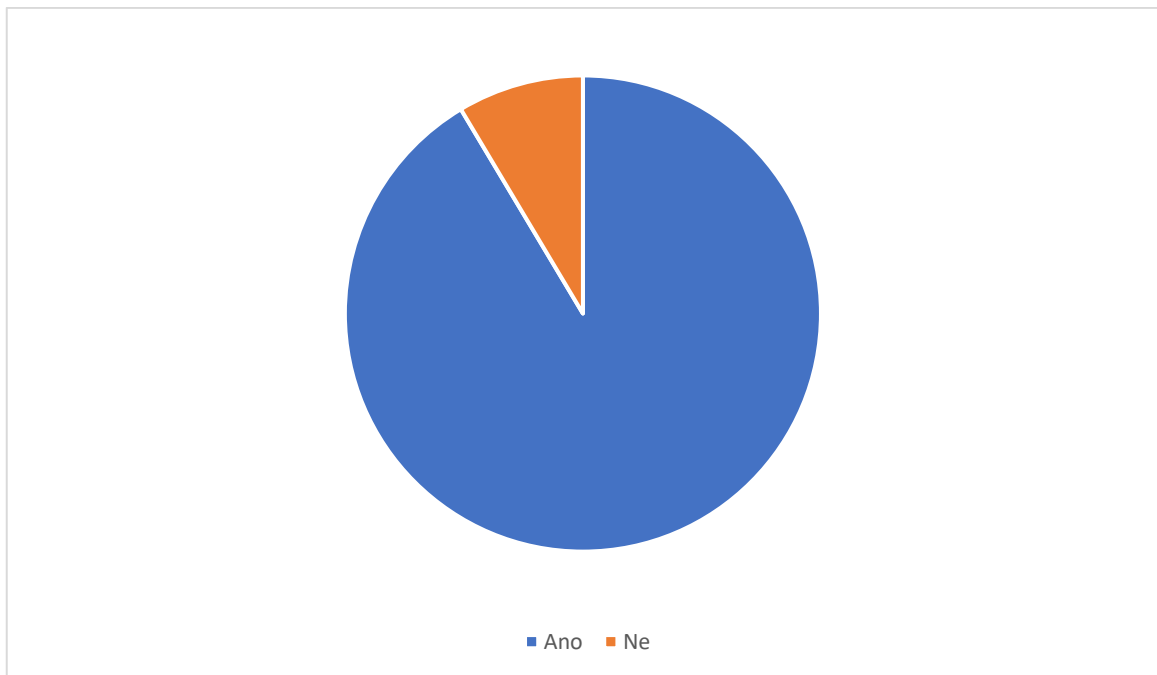
Graf 1: Otázka č.1 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 2

Občanský zákoník umožňuje zastoupenému sjednat ve smlouvě jednostrannou změnu výše provize. Nepředstavuje tato možnost velké riziko pro obchodního zástupce?

Tabulka 2: Otázka č. 2 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	96	91,42 %
Ne	9	8,58 %

Graf 2: Otázka č.2 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 3

Jednostranná změna výše provize by měla být v občanském zákoníku:

Tabulka 3: Otázka č. 3 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Zachována	96	91,42 %
Zrušena	9	8,58 %

Graf 3: Otázka č.3 (vlastní zdroj autora)

Z dotazníkové otázky 2 a 3 je zřejmé, že tato možnost se obchodním zástupcům vůbec nelíbí. Většina respondentů se domnívá, že možnost jednostranné změny výše provize je velice snadno zneužitelná v rukou zastoupeného a vytváří to vysoké riziko pro obchodního zástupce.

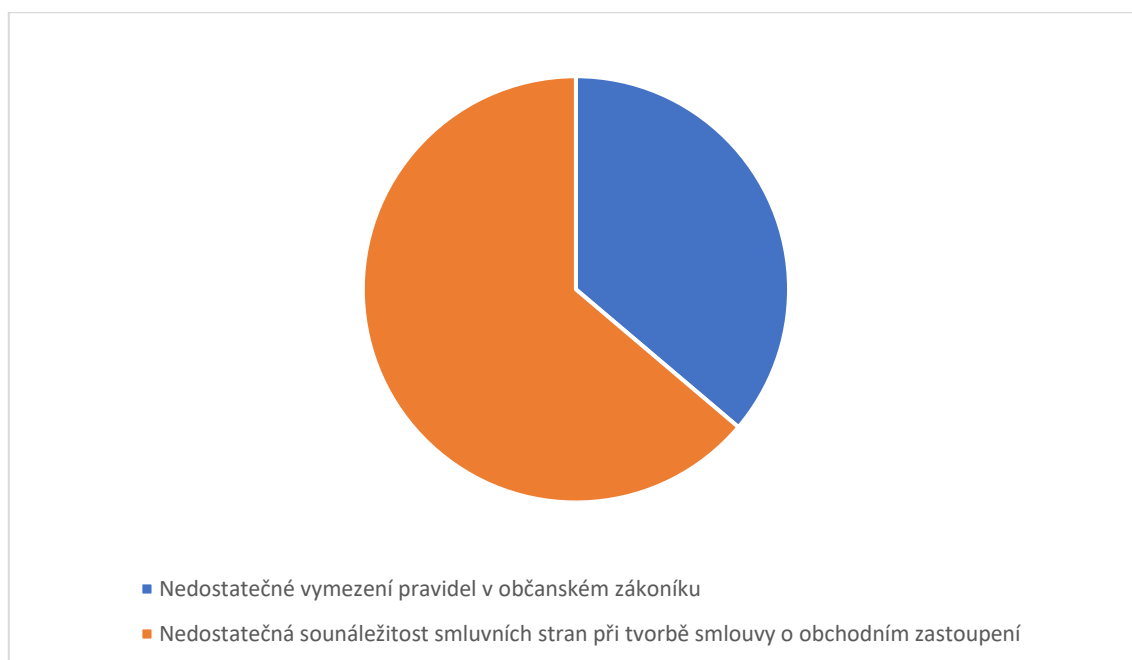
Z třetí otázky je vidět většinový názor respondentů k zrušení této možnosti.

Otázka č. 4

Konkurenční doložka a zvláštní odměna jsou nejčastějším důvodem soudních sporů. Který z uvedených bodů podle Vás za to nejvíce může?

Tabulka 4: Otázka č. 4 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Nedostatečné vymezení pravidel v občanském zákoníku	38	36,19 %
Nedostatečná sounáležitost smluvních stran při tvorbě smlouvy o obchodním zastoupení	67	63,81 %

Graf 4: Otázka č.4 (vlastní zdroj autora)

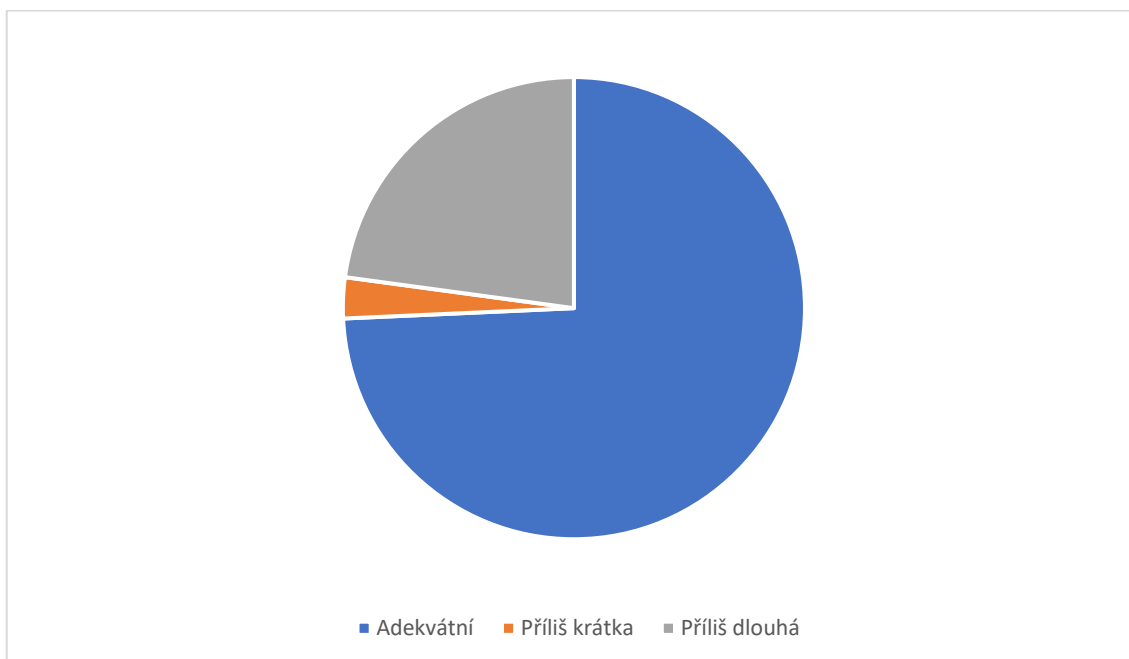
Více než polovina respondentů zastává názor, že většina problémů vzniká díky nedostatečné součinnosti zastoupeného a obchodního zástupce při sjednávání smlouvy o obchodním zastoupení. Nicméně třetina respondentů vidí hlavní problém v občanském zákoníku.

Otázka č. 5

Občanský zákoník stanovil maximální dobu konkurenční doložky po zániku obchodního zastoupení na dva roky. Maximální doba je:

Tabulka 5: Otázka č. 5 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Adekvátní	78	74,28 %
Příliš krátká	3	2,86 %
Příliš dlouhá	24	22,86 %

Graf 5: Otázka č.5 (vlastní zdroj autora)

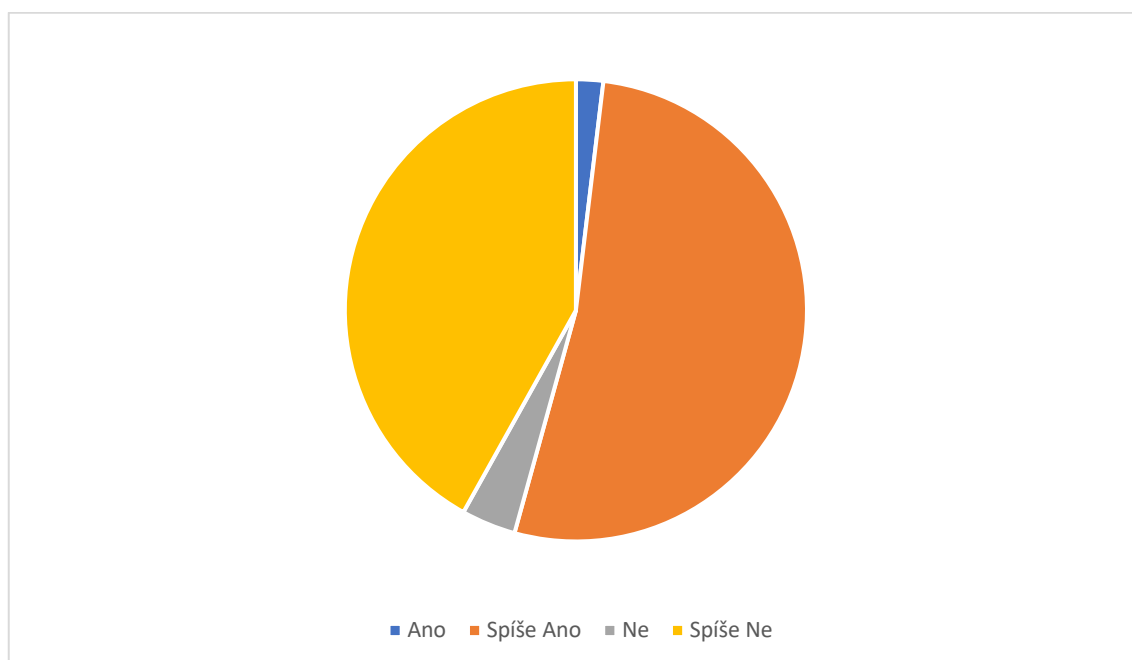
Podle 74,28 % respondentů je maximální výše konkurenční doložky stanovena zcela v pořádku, 22,86 % respondentů by tuto dobu zkrátilo a poslední zbytek respondentů je pro prodloužení maximální doby.

Otázka č. 6

Představuje dle Vás konkurenční doložka přílišný zásah do svobody podnikání?

Tabulka 6: Otázka č. 6 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	2	1,9 %
Spíše Ano	55	52,3 %
Ne	4	3,8 %
Spíše ne	44	41,9 %

Graf 6: Otázka č.6 (vlastní zdroj autora)

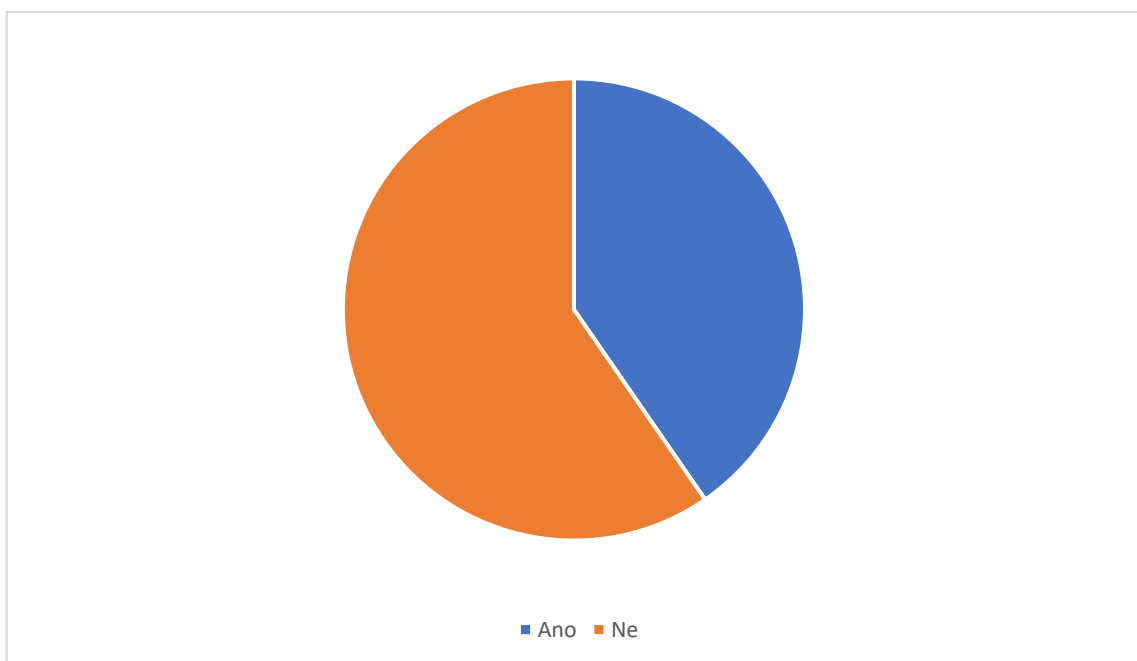
Více než polovina respondentů je názoru, že konkurenční doložka zbytečně moc zasahuje do svobody podnikání, zbylých 41,9 % jsou opačného názoru.

Otázka č. 7

Soud má možnost v případě, že konkurenční doložka omezuje obchodního zástupce více než vyžaduje potřebná míra ochrany zastoupeného omezit nikoliv zrušit. Myslíte si, že by v určitých případech měla být konkurenční doložka zcela zrušená?

Tabulka 7: Otázka č. 7 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	42	40,95 %
Ne	62	59,05 %

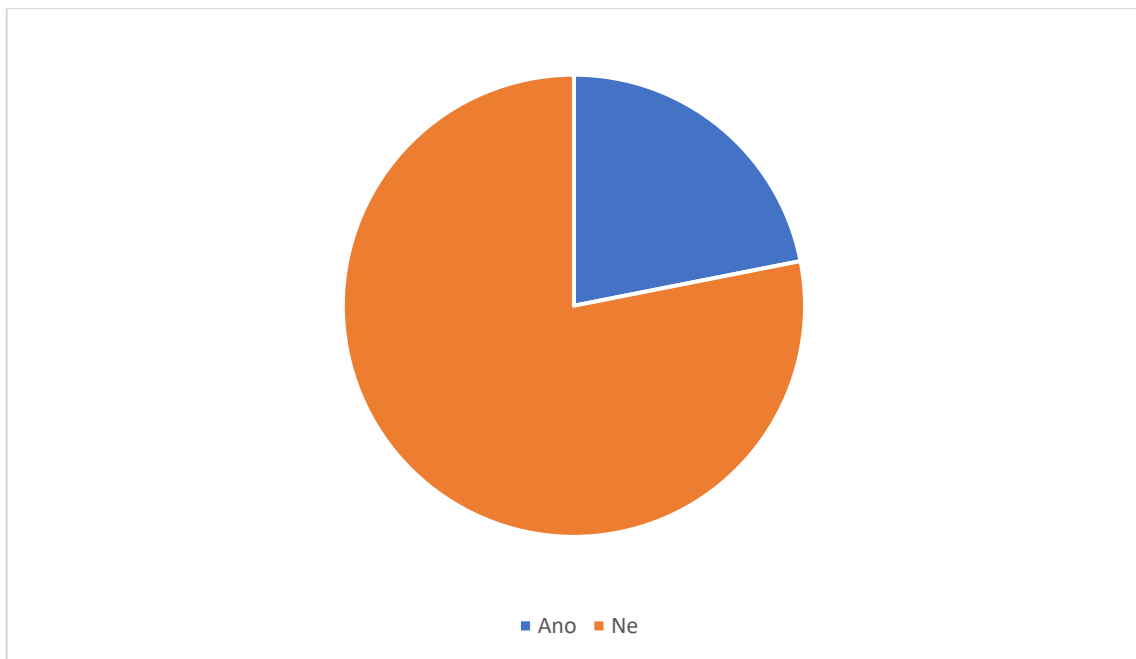
Graf 7: Otázka č.7 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 8

Bylo judikováno, že do rámce dovolené konkurenční doložky lze vedle přímého konkurování zastoupeného zahrnout i non-solicitation doložku. Je to podle Vás v rámci svobodného podnikání správný tah?

Tabulka 8: Otázka č. 8 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	82	78,1 %
Ne	23	21,9 %

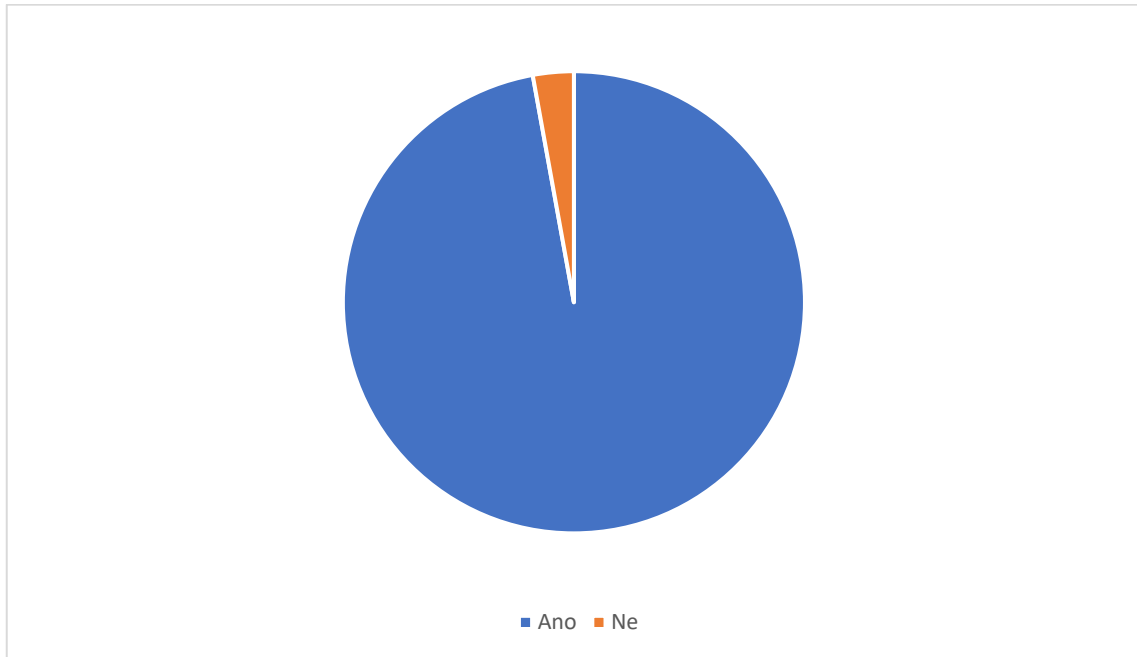
Graf 8: Otázka č.8 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 9

Máte ve smlouvě o obchodním zastoupení sjednanou konkurenční doložku?

Tabulka 9: Otázka č. 9 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	102	97,14 %
Ne	3	2,86 %

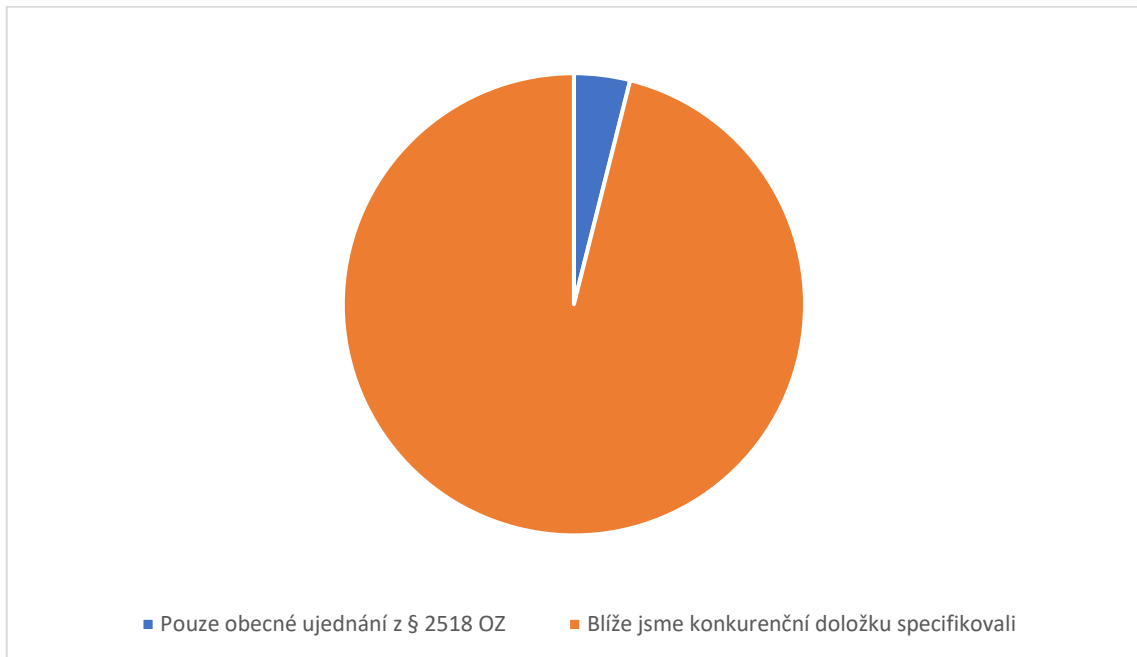
Graf 9: Otázka č.9 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 10

Využili jste při sjednání konkurenční doložky:

Tabulka 10: Otázka č. 10 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	98	96,08 %
Ne	4	3,81 %

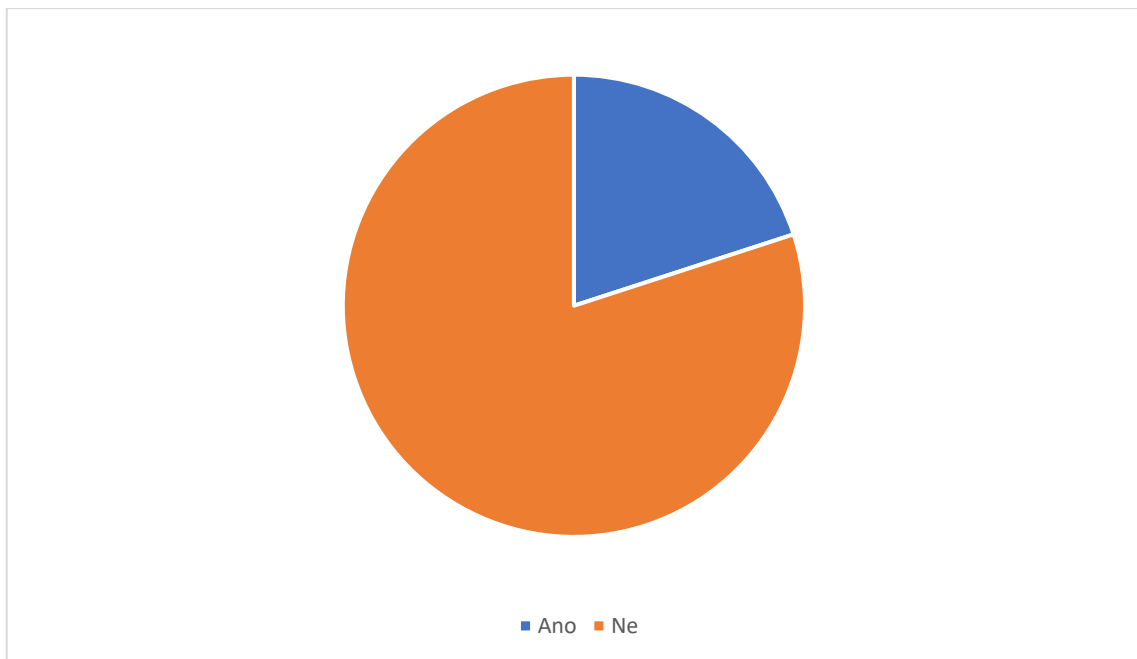
Graf 10: Otázka č.10 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 11

Konkurenční doložka musí být vždy sjednána písemně, ale ustanovení 2518 OZ tuto povinnost výslovně neuvádí. Nebylo by dle Vás v rámci právní jistoty tuto povinnost výslovně v ustanovení vymežit?

Tabulka 11: Otázka č. 11 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	21	20 %
Ne	84	80 %

Graf 11: Otázka č.11 (vlastní zdroj autora)

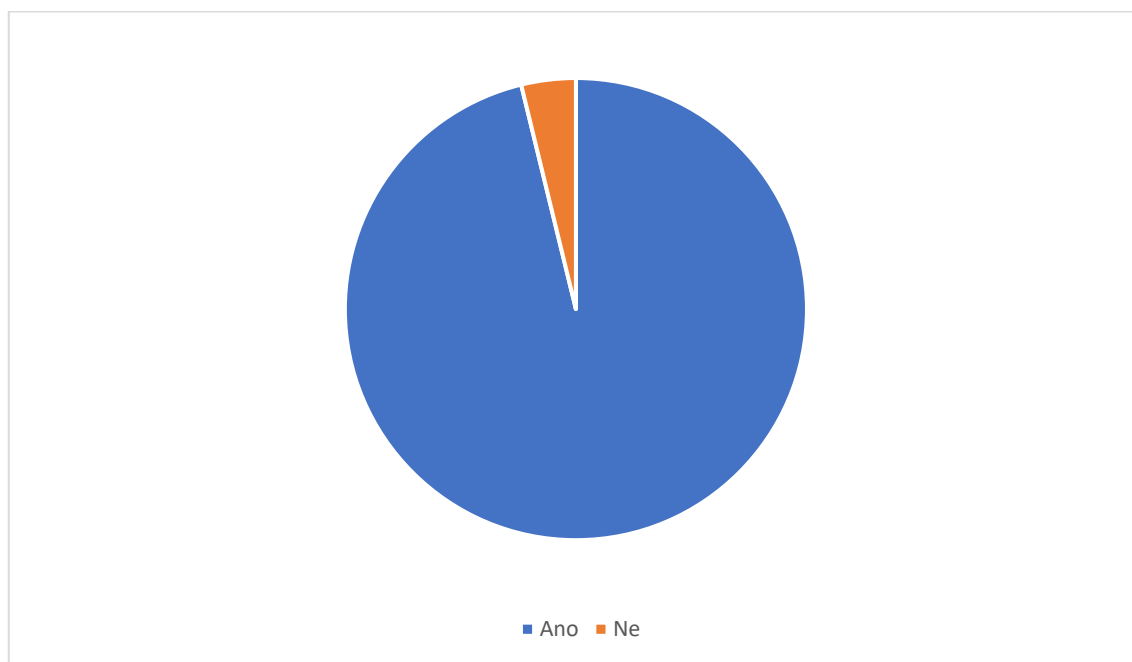
Otázka č. 12

Myslíte si, že občanský zákoník by měl vymezit přesný postup výpočtu výše zvláštní odměny?

Tabulka 12: Otázka č. 12 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	101	96,19 %
Ne	4	3,81 %

Graf 12: Otázka č.12 (vlastní zdroj autora)

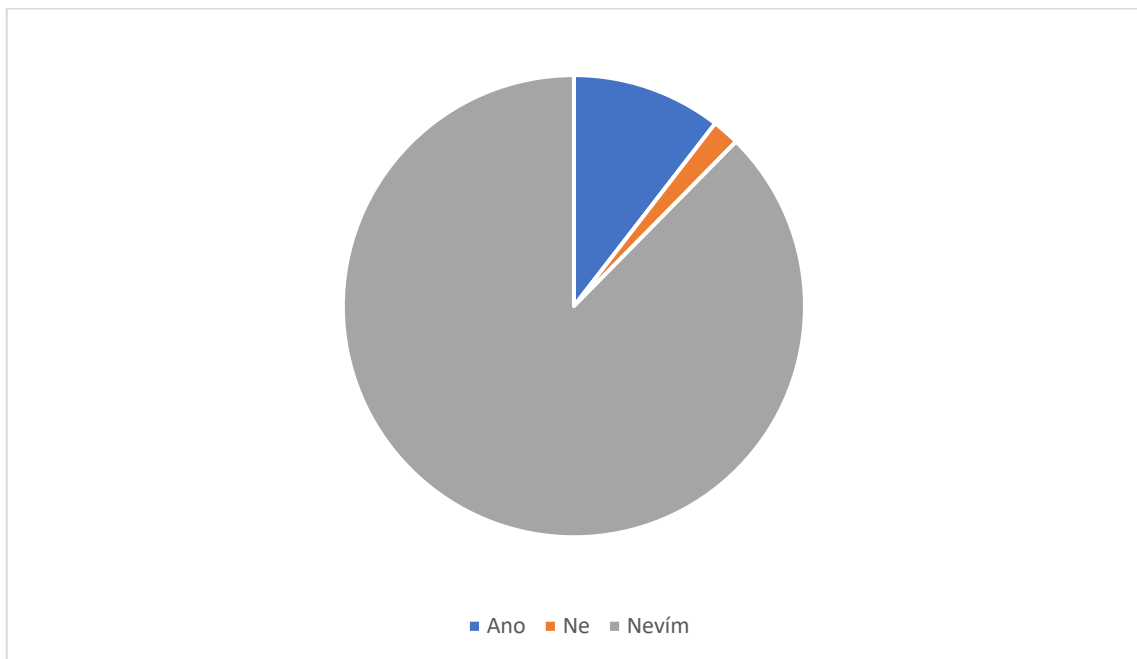
Graf 12: Otázka č.12 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 13

Měla by česká legislativa převzít úpravu vymezení výpočtu zvláštní odměny z německého práva?

Tabulka 13: Otázka č. 13 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	11	10,48 %
Ne	2	1,9 %
Nevím	92	87,62 %

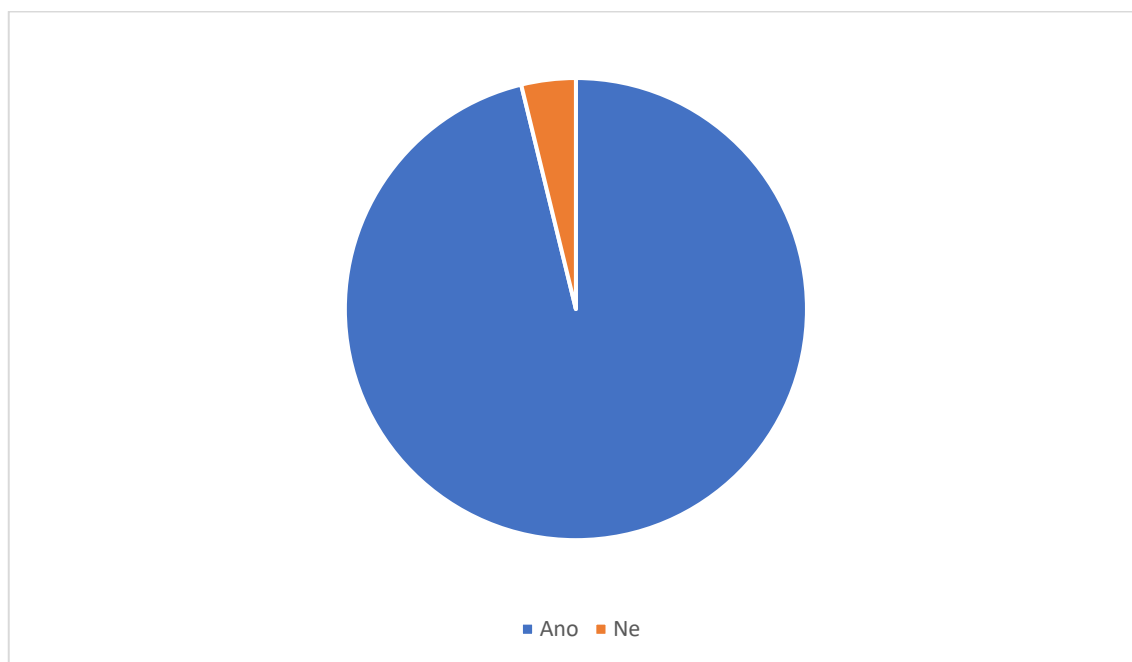
Graf 13: Otázka č.13 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 14

Prekluze na zvláštní odměnu je stanovena na maximální dobu jeden rok. Je tato doba optimální:

Tabulka 14: Otázka č. 14 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	101	96,19 %
Ne	4	3,81 %

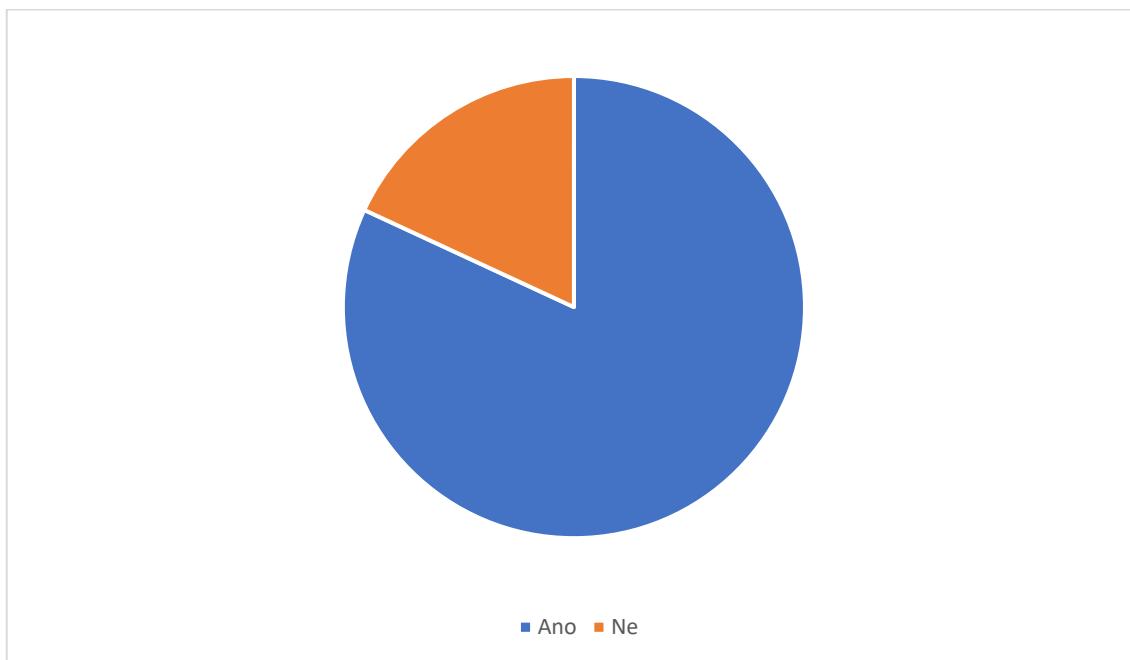
Graf 14: Otázka č.14 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 15

Uplatnění nároku na zvláštní odměnu lze učinit v jakékoliv formě. Neměl by zákon ustanovit pouze písemnou formu?

Tabulka 15: Otázka č. 15 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	86	81,9 %
Ne	19	18,1 %

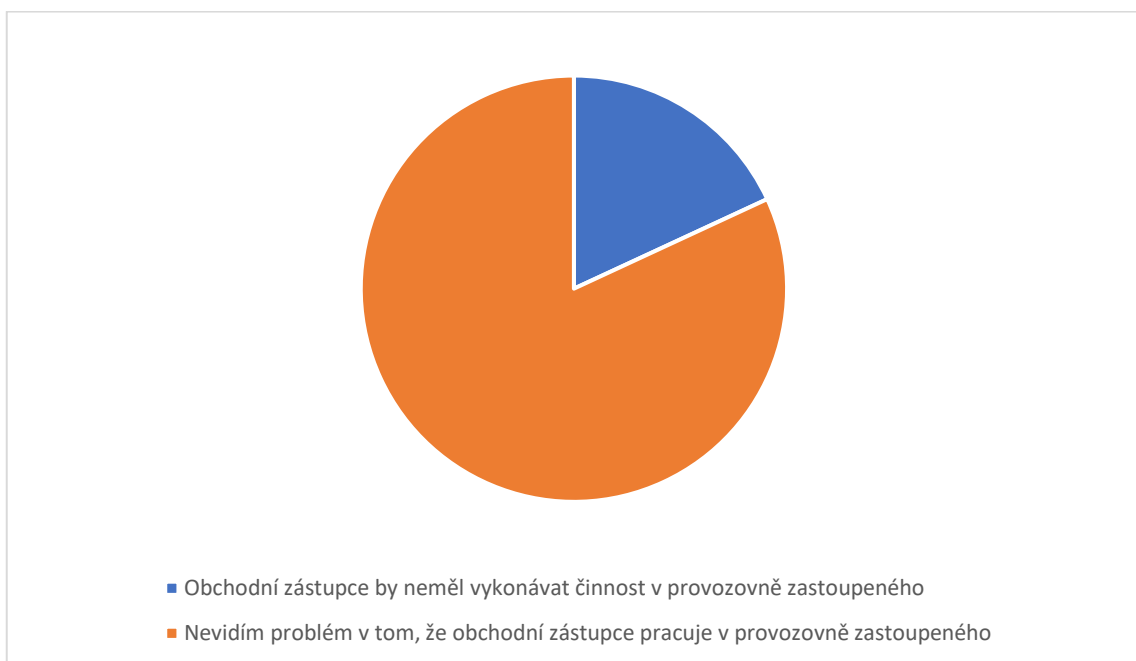
Graf 15: Otázka č.15 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 16

Jaký máte názor na situaci, kdy obchodní zástupce vykonává svoji činnost přímo v provozovně zastoupeného?

Tabulka 16: Otázka č. 16 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Obchodní zástupce by neměl vykonávat činnost v provozovně zastoupeného.	19	18,1 %
Nevidím problém, v tom, že obchodní zástupce pracuje v provozovně zastoupeného.	86	81,9 %

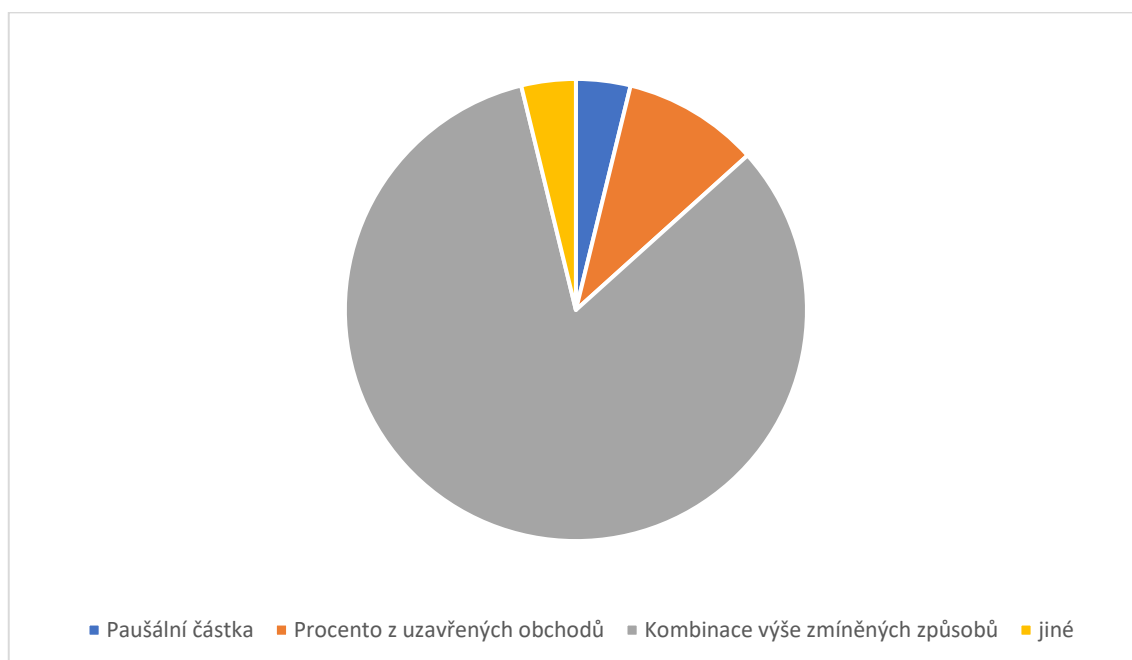
Graf 16: Otázka č.16 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 17

Jakým způsobem máte ve smlouvě o obchodním zastoupení vymezenou výši provize?

Tabulka 17: Otázka č. 17 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Paušální částka	4	3,8 %
Procento z uzavřených obchodů	10	9,52 %
Kombinace výše zmíněných způsobů	87	82,86 %
jiné	4	3,82 %

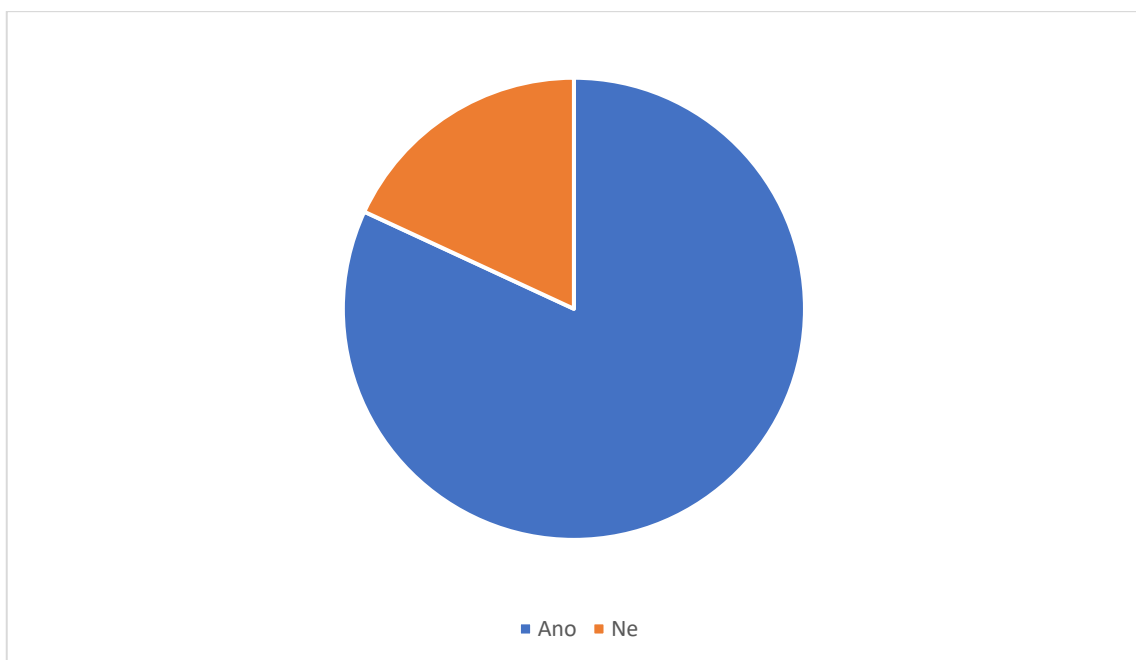
Graf 17: Otázka č.17 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 18

Mlčenlivost obchodního zástupce dle § 2491 OZ se nově výslovně vztahuje i na údaje, které se přímo nedozvěděl od zastoupeného, ale při výkonu své činnosti pro zastoupeného. Líbí se Vám tato změna?

Tabulka 18: Otázka č. 18 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	86	81,9 %
Ne	19	18,1 %

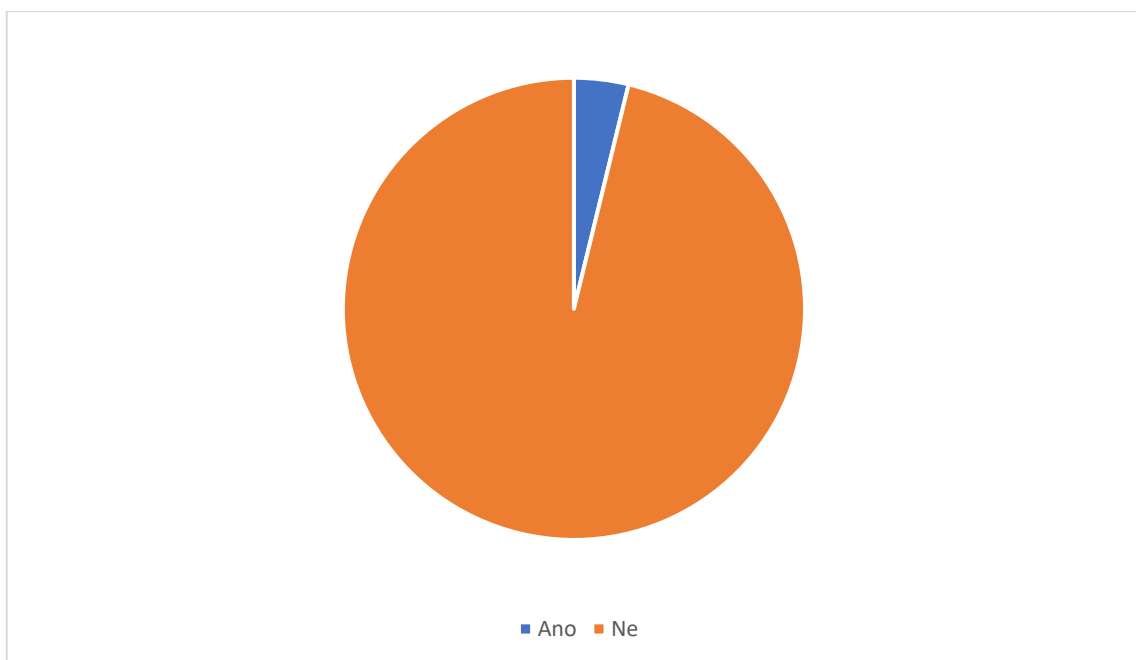
Graf 18: Otázka č.18 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 19

Využili jste někdy možnosti sjednání vícenásobného obchodního zastoupení (jako obchodní zástupce jste si pod sebe ustanovil další obchodní zástupce tzv. podzástupce)?

Tabulka 19: Otázka č. 19 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	4	3,8 %
Ne	101	96,2 %

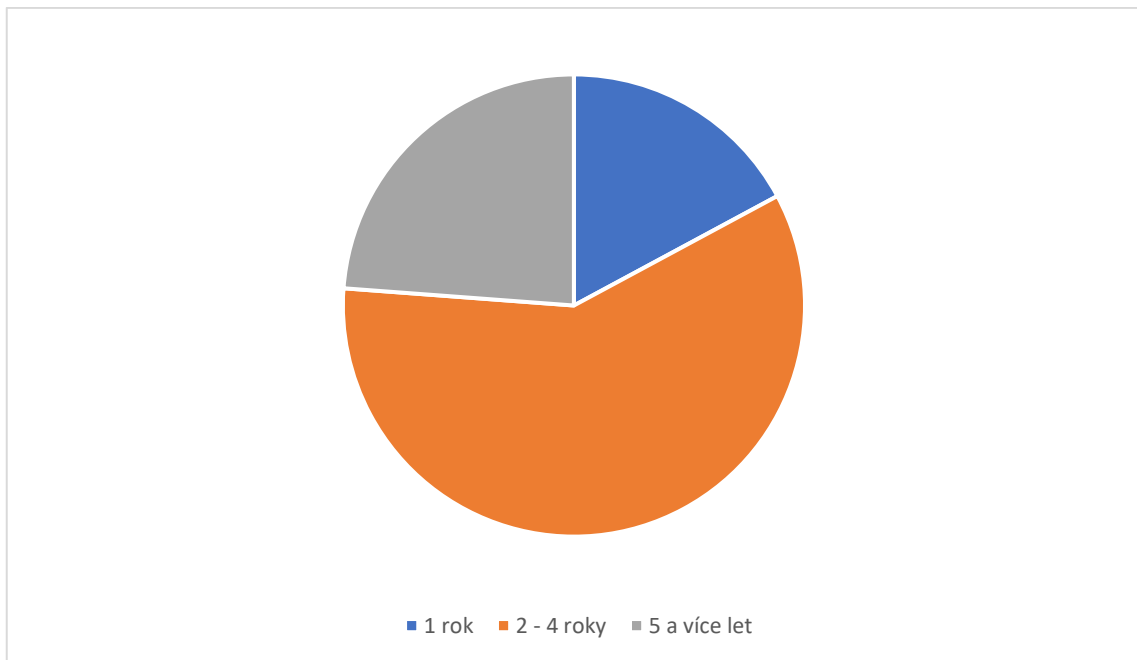
Graf 19: Otázka č.19 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 20

Jak dlouho pracujete jako obchodní zástupce?

Tabulka 20: Otázka č. 20 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
1 rok	18	17,14 %
2-4 roky	62	59,04 %
5 a více let	25	23,82 %

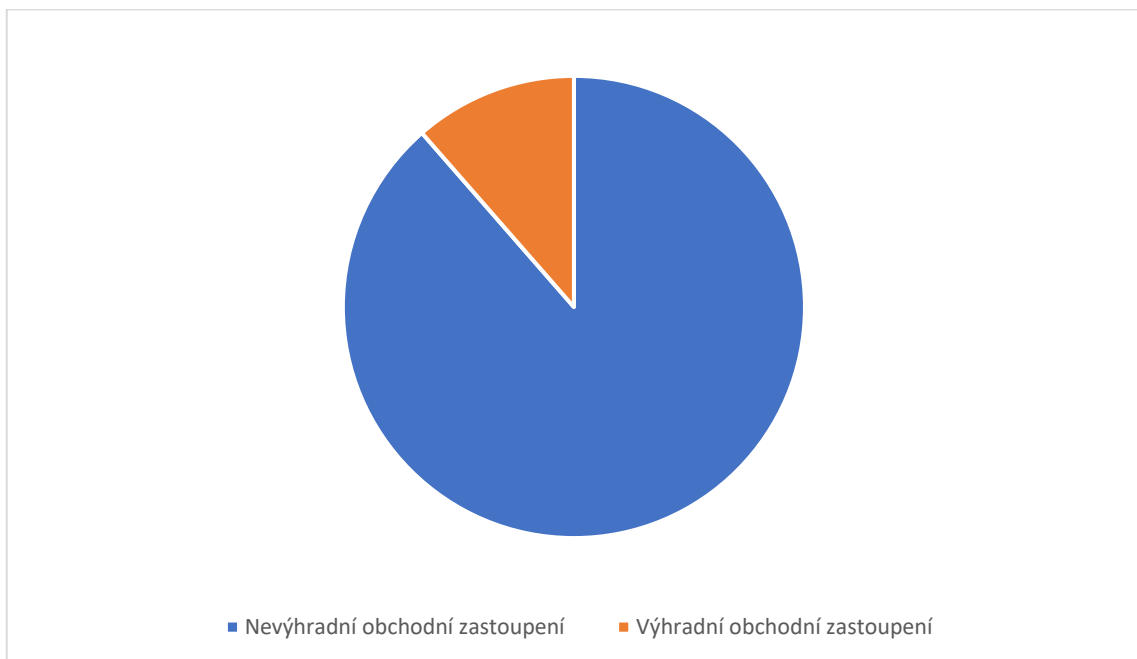
Graf 20: Otázka č.20 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 21

Jakou formu obchodního zastoupení máte sjednanou s principálem?

Tabulka 21: Otázka č. 21 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Nevýhradní obchodní zastoupení	93	88,87 %
Výhradní obchodní zastoupení	12	11,13 %

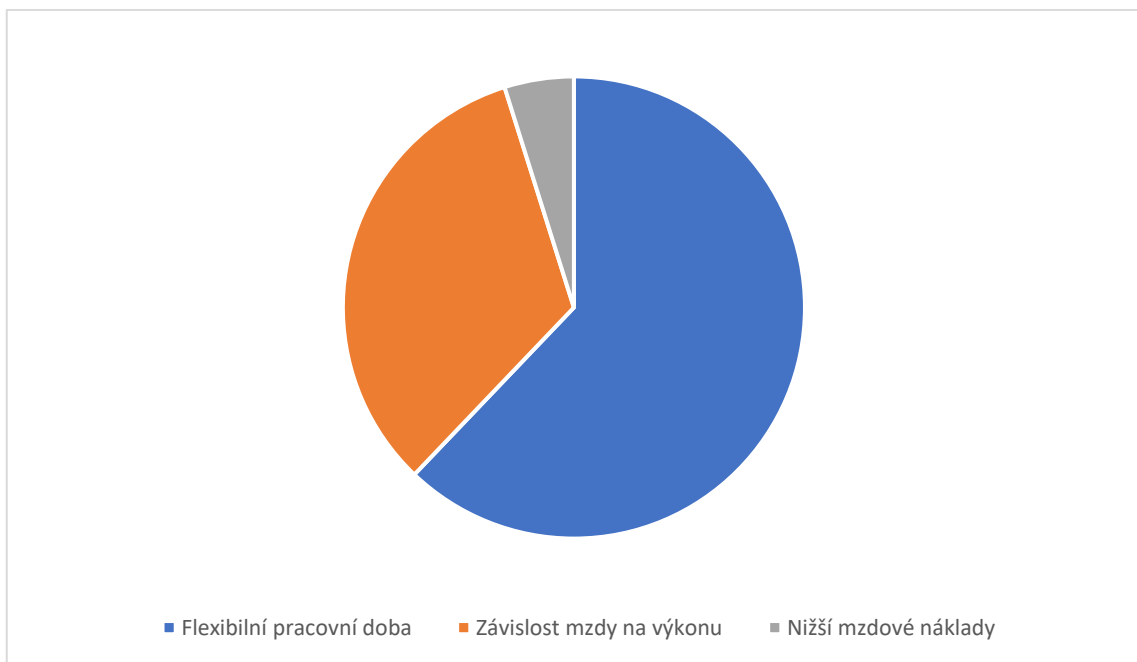
Graf 21: Otázka č.21 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 22

Co řadíte mezi největší výhodu při výkonu činnosti obchodního zástupce?

Tabulka 22: Otázka č. 22 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Flexibilní pracovní doba	64	60,95 %
Závislost mzdy na výkonu	34	32,38 %
Nižší mzdové náklady	5	4,8 %

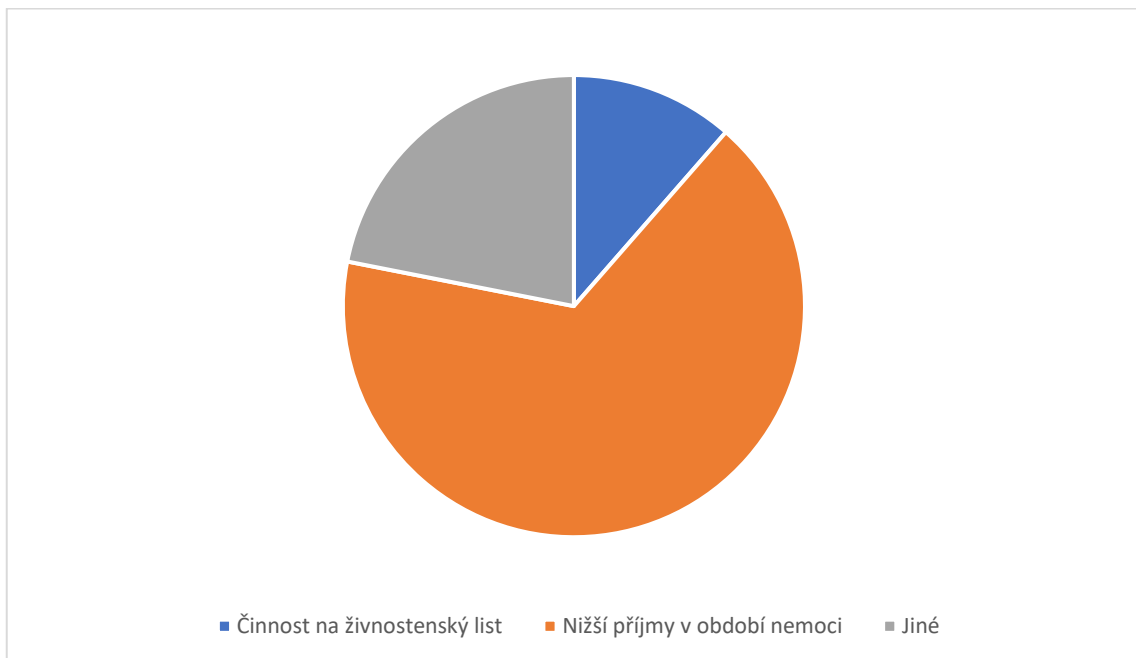
Graf 22: Otázka č.22 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 23

Co řadíte mezi největší nevýhodu při výkonu činnosti obchodního zástupce?

Tabulka 23: Otázka č. 23 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Činnost na živnostenský list	12	11,43 %
Nižší příjmy v období nemoci	70	66,67 %
Jiné	23	21,9 %

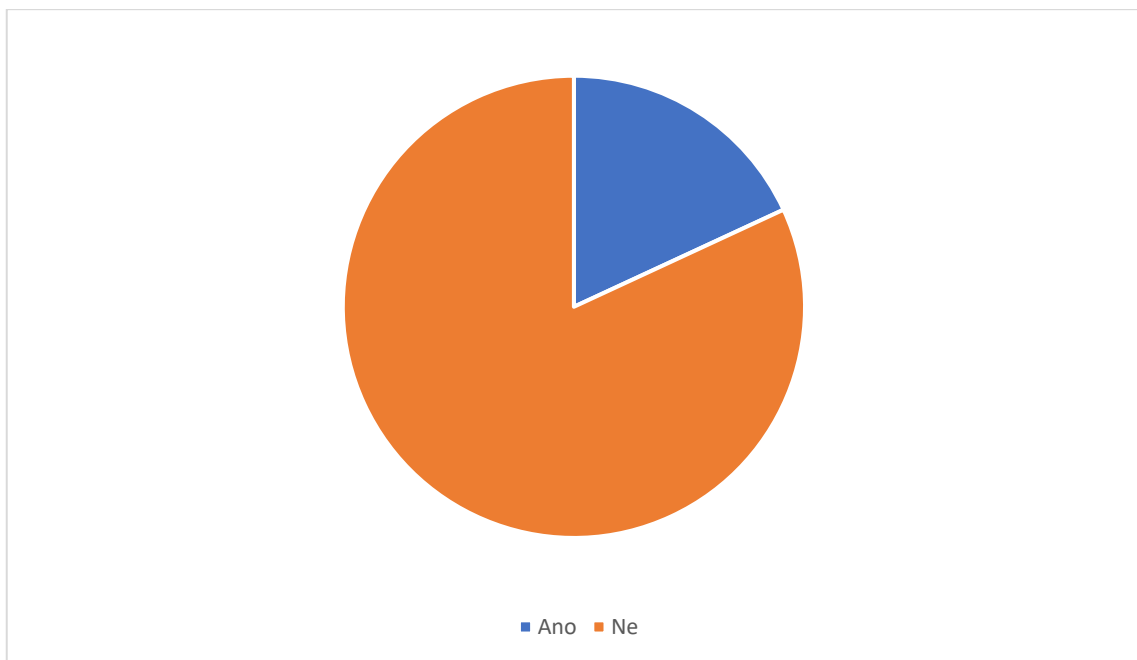
Graf 23: Otázka č.23 (vlastní zdroj autora)

Otázka č. 24

Umožňuje Vám smlouva vykonávat činnost obchodního zástupce i pro jiné fyzické či právnické osoby ve stejném oboru?

Tabulka 24: Otázka č. 24 (vlastní zdroj autora)

Odpověď	Absolutní četnost	Relativní četnost
Ano	86	81,9 %
Ne	19	18,1 %

Graf 24: Otázka č.24 (vlastní zdroj autora)

10.6. Řízený rozhovor

Otázka č. 1: V rámci Vaší bohaté praxe setkal jste se někdy s tím, že zastoupený Vám zadal takový pokyn, který jste shledal nerozumným?

„S takovými pokyny se setkávám často, ale teď vážně. Za svého působení jsem se už mnohokrát setkal s tím, že zastoupený po mně chtěl věci, které by jeho podnikání v konečném výsledku uškodily. Jelikož mezi námi existoval určitý respekt, tak jsem se vždy snažil mu vysvětlit, proč dané kroky by vedly k jeho neúspěchu. Většina zastoupených, s kterými jsem spolupracoval, mé připomínky respektovala a popřípadě jsme společně jednali, jak by to mohl zastoupený udělat jinak. Pouze jedenkrát v mé kariéře jsem se setkal s tím, že zastoupený mi vydal pokyn, který byl kompletně v rozporu se zákonem.“

Doplnění č.1: Mohl byste tento konkrétní pokyn blíže popsat?

„Ve zkratce se jednalo o poskytnutí úplatku.“

Otázka č.2: Stala se Vám někdy situace, kdy Vám zastoupený nechtěl například vyplatit provizi nebo zvláštní odměnu?

„Vím, že v praxi je to poměrně častá situace a hodně mých kolegů si už prošlo nějakým tím soudním sporem ohledně zvláštní odměny nebo nevyplacením splatné provize, ale musím zaklepat, mně se to zatím nikdy nestalo. Existovaly určité tendence ze strany zastoupeného, ale nakonec vždy vše dopadlo OK a tím pádem jsme byli ušetřeni zbytečného soudního sporu.“

Otázka č.3: Jaký máte obecně názor na vymezení konkurenční doložky v občanském zákoníku?

„V mé branži je konkurenční doložka slušně řečeno problémová záležitost. Vystaví Vám zákaz na činnost, kterou jste ku příkladu dělal deset let. Daný obor už máte zažitý a najednou dva roky nemůžete vykonávat činnost. V případě, že jste mladý, tak to není takový problém, zvolíte odlišný obor anebo začnete vykonávat činnost pro jiného zastoupeného na jiném území a pro jiné osoby, než jste operoval předtím. Já už ale nejsem nejmladší a mám rodinu, tudíž pro mě je to složitější. Na druhou stranu konkurenční doložka pro zastoupeného je také potřeba, protože by bylo krajně nespravedlivé, kdyby obchodní zástupce získal od zastoupeného kontakty a určité know-how a poté by ho využil proti zastoupenému. To by bylo krajně podlé a myslím si, kdyby institut konkurenční doložky neexistoval, tak v praxi by to bylo časté. Jinak maximální doba dva roky je dle

mého adekvátní..... Člověk se musí uskromnit, ale to tak zažívají i lidé, když přijdou o zaměstnání. “

Otázka č.4: Měl jste určité obavy, když jste zjistil, že se připravuje nová úprava smlouvy o obchodním zastoupení?

„Samozřejmě určité obavy jsem měl, ale ve výsledku byly úplně zbytečné. Víceméně vše zůstalo jako postaru.“

Otázka č.5 Mohl byste blíže specifikovat určení a výši Vaší provize?

„Provizi mám ve smlouvě určenou způsobem, že měsíčně mám stanovenou určitou částku, která je stálá a k tomu proměnlivou část, která se odvíjí dle toho, kolik uzavřu obchodů.“

Doplnění č. 5: Zmínil jste termín uzavřu. Znamená to, že máte k dispozici plnou moc od zastoupeného?

„Ano přesně tak. Se zastoupeným už spolupracuji déle jak 7 let a vytvořili jsme si už určitou vzájemnou důvěru.“

Otázka č. 6: „Co podle Vás je největší výhodou a nevýhodou při vykonávání činnosti obchodního zástupce?“

„Výhod a nevýhod má tato činnost hodně, ale pokud mám od každého vybrat jednu, tak výhodou je flexibilita a nevýhodou jako u každého živnostníka či podnikatele je nemoc.“

Otázka č. 7: Jaká forma obchodního zastoupení Vám vyhovuje více?

„Za mě určitě exkluzivní. Důvodem je to, že u exkluzivního obchodního zastoupení dochází k ještě větší propojenosti mezi stranami a snažíte se spolu dohromady se zastoupeným budovat tu vaši značku a kvalitu nabízeného zboží či služeb. Pravidlem v praxi bývá, že ve výhradním obchodním zastoupení máte vyšší provizi.“

10.7. Vyhodnocení hypotéz

1) Konkurenční doložka je v praxi vždy sjednána.

Tato hypotéza by byla verifikována, kdybych nepoužil termín vždy, neboť v dotazníkovém šetření se objevili tři respondenti, kteří si konkurenční doložku nesjednali.

2) Jednostranná výše určení provize je dle názorů většiny respondentů vnímána negativně.

Na základě otázky č.2 a 3 se podařilo tuto hypotézu verifikovat. Negativně vnímá jednostranné určení výše provize přes 91,42 % dotazovaných respondentů.

3) Vnímání institutu konkurenční doložky ze strany obchodních zástupců je vnímána negativně.

Hypotéza byla prokázána dotazníkovým šetřením především otázkou šest.

4) Největší výhodou činnosti obchodního zástupce je považována flexibilní pracovní doba

Na základě dotazníkové otázky č. 22 a otázky č. 7 v řízeném rozhovoru se podařilo hypotézu verifikovat.

11. Závěr

Smlouva o obchodním zastoupení patří mezi smlouvy příkazního typu a obsahuje určité základní prvky, které ji charakterizují. Smlouva o obchodním zastoupení vytváří závazkový právní vztah mezi obchodním zástupcem a zastoupeným. Obchodní zástupce se zavazuje vyvíjet sjednanou činnost pro zastoupeného a zastoupený se zavazuje zaplatit úplatu ve formě provize.

Teoretická část komplexně analyzuje a popisuje institut obchodní zastoupení dle současné právní úpravy. Teoretická část je rozdělena do osmi kapitol, kde každá z kapitol se věnuje jednotlivým částem tématu. Výjimkou je první kapitola, která vytváří stručný historický pohled na vývoj institutu obchodního zastoupení. Dílčím cílem teoretické části byla komparace současné právní úpravy, která je obsažena v § 2483 až § 2520 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník s bývalou úpravou zákon č.513/1991 Sb., obchodní zákoník.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo provést praktickou analýzu institutu obchodního zastoupení. Praktická analýza byla provedena pomocí dotazníkového šetření a řízeného rozhovoru s obchodním zástupcem. Pomocí dotazníku a řízeného rozhovoru bylo zjištěno, že více je 90 % dotazovaných obchodních zástupců nesouhlasí s možností jednostranné změny výše provize.

Dále bylo dotazníkovým šetření zjištěno, že většina respondentů jsou názoru, aby občanský zákoník přesně vymezil postup pro výpočet výše zvláštní odměny.

Seznam použitých zkratk

OZ	-	zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
ObchZ	-	zákon č.513/1991 Sb., obchodní zákoník
Důvodová zpráva		Konsolidovaná verze důvodové zprávy k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník
zákon o účetnictví	-	Zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví
zákoník práce	-	Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce
OSVČ	-	osoba samostatně výdělečně činná
Směrnice	-	Směrnice Rady 86/653/EHS ze dne 18. prosince 1986 o koordinaci právní úpravy členských států týkající se nezávislých obchodních zástupců

Summary and keywords

Commercial Agency

Name and surname: Erik Sus

Field of study: Economics and Management

University: University of South Bohemia in České Budějovice

Faculty: Faculty of Economics

Year of study: 3

This bachelor thesis is about the subject of commercial agency contracts in the Czech Republic. The objective of the thesis is mainly focused on the practical aspects of the current commercial agency contracts legislature by comparing the no longer valid “Commercial Code” with the contemporary wording of Sections 2483–2520 of the Act No. 89/2012 Coll., the Civil Code. The thesis contains two parts: theoretical and practical. The thesis, which is based on the Czech professional literature and case law, contains the basic information on the subject. The main body of the thesis interprets the information obtained through a structured interview with an expert, and a questionnaire. The gained results are displayed through charts and graphs. Finally, it evaluates whether or not the objectives have been reached.

Keywords: commercial agency, Act. No. 89/2012 Coll., the Civil Code, the Commercial Code, comparison, structured interviews, questionnaire

Seznam použitých zdrojů

Publikace

Černá, S., Štenglová, I., Pelikánová, I., & Dědič, J. (2016). *Obchodní právo: podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. Wolters Kluwer.

Raban, P., Štenglová, I., Pelikánová, I., & Dědič, J. (2014). *Občanské právo hmotné: závazkové právo*. Václav Klemm.

Plíva, S., Štenglová, I., Pelikánová, I., & Dědič, J. (2009). *Obchodní závazkové vztahy: závazkové právo* (2., aktualiz. vyd). ASPI.

Machková, H., Černošlávková, E., Sato, A., & Dědič, J. (2014). *Mezinárodní obchodní operace: závazkové právo* (6., aktualiz. a dopl. vyd). Grada.

Machková, H., Černošlávková, E., Sato, A., & Dědič, J. ([2019]). *Soukromé právo: (soubor zákonů)* (6., aktualiz. a dopl. vyd). Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Bejček, J., Eliáš, K., Raban, P., & Dědič, J. (2003). *Kurs obchodního práva: obchodní závazky* (3. vyd). C.H. Beck.

Petrov, J. (2019). *Občanský zákoník: komentář* (2. vydání). C.H. Beck.

Hulmák, M. (2014). *Občanský zákoník VI: závazkové právo: zvláštní část (§ 2055-3014): komentář / Milan Hulmák a kol.* C.H. Beck.

Kindl, M. (2019). *Občanský zákoník: praktický komentář*. Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk.

Právní předpisy

Zákon č. 89/2012 Sb. *Zákon občanský zákoník*.

Zákon č. 455/1991 Sb. *Zákon o živnostenském podnikání (živnostenský zákon)*.

Zákon č. 586/1992 Sb. *Zákon České národní rady o daních z příjmů*.

Směrnice č. 86/653/EHS, o koordinaci právní úpravy členských států týkající se nezávislých obchodních zástupců. In: EUR-lex [právní informační systém]. Úřad pro publikace Evropské unie [cit. 2020-08-21]. Dostupné z WWW: <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CELEX:31986L0653:CS:HTML>

Důvodová zpráva k NOZ (konsolidovaná verze). In: Justice.cz [oficiální server českého soudnictví]. Ministerstvo spravedlnosti [cit. 09. 11. 2020]. Dostupné z: <http://obcanskyzakonik.justice.cz/fileadmin/Duvodova-zprava-NOZ-konsolidovana-verze.pdf>

Judikatura

Rozsudek Nejvyššího soudu České republiky ze dne 28. 4. 2011, sp. zn. 23 Cdo 3859/2009. Nejvyšší soud [online]. Nejvyšší soud, 2020 [cit. 16. 11. 2020]. Dostupné z: https://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/D8F43A9C556A6986C1257A4E0068E6AC?openDocument&Highlight=0,

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky sp. zn. 32 Cdo 679/2009

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12.12.2017, sp. zn. 23 Cdo 3859/2009

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 26.09.2017, sp. zn. 23 Cdo 5278/2016

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 09.03.2017, sp. zn. 23 Cdo 3064/2017

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 02.03.2017, sp. zn. 23 Cdo 416/2017

Rozhodnutí Nejvyššího soudu České republiky ze dne 12.12.2017, sp. zn. 23 Cdo 4341/2017

Seznam použitých tabulek a grafů

Graf 1: Otázka č.1 (vlastní zdroj autora)	48
Graf 2: Otázka č.2 (vlastní zdroj autora)	49
Graf 3: Otázka č.3 (vlastní zdroj autora)	50
Graf 4: Otázka č.4 (vlastní zdroj autora)	51
Graf 5: Otázka č.5 (vlastní zdroj autora)	52
Graf 6: Otázka č.6 (vlastní zdroj autora)	53
Graf 7: Otázka č.7 (vlastní zdroj autora)	54
Graf 8: Otázka č.8 (vlastní zdroj autora)	55
Graf 9: Otázka č.9 (vlastní zdroj autora)	56
Graf 10: Otázka č.10 (vlastní zdroj autora)	57
Graf 11: Otázka č.11 (vlastní zdroj autora)	58
Graf 12: Otázka č.12 (vlastní zdroj autora)	59
Graf 13: Otázka č.13 (vlastní zdroj autora)	60
Graf 14: Otázka č.14 (vlastní zdroj autora)	61
Graf 15: Otázka č.15 (vlastní zdroj autora)	62
Graf 16: Otázka č.16 (vlastní zdroj autora)	63
Graf 17: Otázka č.17 (vlastní zdroj autora)	64
Graf 18: Otázka č.18 (vlastní zdroj autora)	65
Graf 19: Otázka č.19 (vlastní zdroj autora)	66
Graf 20: Otázka č.20 (vlastní zdroj autora)	67
Graf 21: Otázka č.21 (vlastní zdroj autora)	68
Graf 22: Otázka č.22 (vlastní zdroj autora)	69
Graf 23: Otázka č.23 (vlastní zdroj autora)	70
Graf 24: Otázka č.24 (vlastní zdroj autora)	71

Tabulka 1: Otázka č. 1 (vlastní zdroj autora)	48
Tabulka 2: Otázka č. 2 (vlastní zdroj autora)	49
Tabulka 3: Otázka č. 3 (vlastní zdroj autora)	50
Tabulka 4: Otázka č. 4 (vlastní zdroj autora)	51
Tabulka 5: Otázka č. 5 (vlastní zdroj autora)	52
Tabulka 6: Otázka č. 6 (vlastní zdroj autora)	53
Tabulka 7: Otázka č. 7 (vlastní zdroj autora)	54
Tabulka 8: Otázka č. 8 (vlastní zdroj autora)	55
Tabulka 9: Otázka č. 9 (vlastní zdroj autora)	56
Tabulka 10: Otázka č. 10 (vlastní zdroj autora)	57
Tabulka 11: Otázka č. 11 (vlastní zdroj autora)	58
Tabulka 12: Otázka č. 12 (vlastní zdroj autora)	59
Tabulka 13: Otázka č. 13 (vlastní zdroj autora)	60
Tabulka 14: Otázka č. 14 (vlastní zdroj autora)	61
Tabulka 15: Otázka č. 15 (vlastní zdroj autora)	62
Tabulka 16: Otázka č. 16 (vlastní zdroj autora)	63
Tabulka 17: Otázka č. 17 (vlastní zdroj autora)	64
Tabulka 18: Otázka č. 18 (vlastní zdroj autora)	65

Tabulka 19: Otázka č. 19 (vlastní zdroj autora)66

Tabulka 20: Otázka č. 20 (vlastní zdroj autora)67

Tabulka 21: Otázka č. 21 (vlastní zdroj autora)68

Tabulka 22: Otázka č. 22 (vlastní zdroj autora)69

Tabulka 23: Otázka č. 23 (vlastní zdroj autora)70

Seznam použitých příloh

Příloha č.1 – Dotazník	8
------------------------------	---

Dotazník – Smlouva o obchodním zastoupení

- 1) **Myslíte si, že smlouva o obchodním zastoupení nabízí dostatečnou ochranu obchodnímu zástupci?**
 - a. Ano
 - b. Ne
- 2) **Občanský zákoník umožňuje zastoupenému sjednat ve smlouvě jednostrannou změnu výše provize. Nepředstavuje tato možnost velké riziko pro obchodního zástupce?**
 - a) Ano
 - b) Ne
- 3) **Jednostranná změna výše provize by měla být v občanském zákoníku:**
 - a) Zachována
 - b) Zrušena
- 4) **Konkurenční doložka a zvláštní odměna jsou nejčastějším důvodem soudních sporů. Který z uvedených bodů podle Vás za to nejvíce může?**
 - a) Nedostatečné vymezení pravidel v občanském zákoníku
 - b) Nedostatečná sounáležitost smluvních stran při tvorbě smlouvy o obchodním zastoupení
- 5) **Občanský zákoník stanovil maximální dobu konkurenční doložky po zániku obchodního zastoupení na dva roky. Maximální doba je:**
 - a) Adekvátní
 - b) Příliš krátká
 - c) Příliš dlouhá
- 6) **Představuje dle Vás konkurenční doložka přílišný zásah do svobody podnikání?**
 - a) Ano
 - b) Spíše Ano
 - c) Ne
 - d) Spíše Ne
- 7) **Soud má možnost v případě, že konkurenční doložka omezuje obchodního zástupce více než vyžaduje potřebná míra ochrany zastoupeného omezit nikoliv zrušit. Myslíte si, že by v určitých případech měla být konkurenční doložka zcela zrušená?**
 - a) Ano
 - b) Ne
- 8) **Bylo judikováno, že do rámce dovolené konkurenční doložky lze vedle přímého konkurování zastoupeného zahrnout i non-solicitation doložku. Je to podle Vás v rámci svobodného podnikání správný tah?**
 - a) Ano
 - b) Ne

- 9) Máte ve smlouvě o obchodním zastoupení sjednanou konkurenční doložku?
- Ano
 - Ne
- 10) Využili jste při sjednání konkurenční doložky:
- Ano
 - Ne
- 11) Konkurenční doložka musí být vždy sjednána písemně, ale ustanovení 2518 OZ tuto povinnost výslovně neuvádí. Nebylo by dle Vás v rámci právní jistoty tuto povinnost výslovně v ustanovení vymežit?
- Ano
 - Ne
- 12) Myslíte si, že občanský zákoník by měl vymežit přesný postup výpočtu výše zvláštní odměny?
- Ano
 - Ne
- 13) Měla by česká legislativa převzít úpravu vymezení výpočtu zvláštní odměny z německého práva?
- Ano
 - Ne
 - Nevím
- 14) Prekluze na zvláštní odměnu je stanovena na maximální dobu jeden rok. Je tato doba optimální:
- Ano
 - Ne
- 15) Uplatnění nároku na zvláštní odměnu lze učinit v jakékoliv formě. Neměl by zákon ustanovit pouze písemnou formu?
- Ano
 - Ne
- 16) Jaký máte názor na situaci, kdy obchodní zástupce vykonává svoji činnost přímo v provozovně zastoupeného?
- Obchodní zástupce by neměl vykonávat činnost v provozovně zastoupeného.
 - Nevidím problém, v tom, že obchodní zástupce pracuje v provozovně zastoupeného.
- 17) Jakým způsobem máte ve smlouvě o obchodním zastoupení vymezenou výši provize?
- Paušální částka
 - Procento z uzavřených obchodů
 - Kombinace výše zmíněných způsobů
 - Jiné
- 18) Mlčenlivost obchodního zástupce dle § 2491 OZ se nově výslovně vztahuje i na údaje, které se přímo nedozvěděl od zastoupeného, ale při výkonu své činnosti pro zastoupeného. Líbí se Vám tato změna?
- Ano
 - Ne

- 19) Využili jste někdy možnosti sjednání vícenásobného obchodního zastoupení (jako obchodní zástupce jste si pod sebe ustanovil další obchodní zástupce tzv. podzástupce)?**
- a) Ano
 - b) Ne
- 20) Jak dlouho pracujete jako obchodní zástupce?**
- a) 1 rok
 - b) 2 – 4 roky
 - c) 5 a více let
- 21) Jakou formu obchodního zastoupení máte sjednanou s principálem?**
- a) Nevýhradní obchodní zastoupení
 - b) Výhradní obchodní zastoupení
- 22) Co řadíte mezi největší výhodu při výkonu činnosti obchodního zástupce?**
- a) Flexibilní pracovní doba
 - b) Závislost mzdy na výkonu
 - c) Nižší mzdové náklady
- 23) Co řadíte mezi největší nevýhodu při výkonu činnosti obchodního zástupce?**
- a) Činnost na živnostenský list
 - b) Nižší příjmy v období nemoci
 - c) Jiné
- 24) Umožňuje Vám smlouva vykonávat činnost obchodního zástupce i pro jiné fyzické či právnické osoby ve stejném oboru?**
- a) Ano
 - b) Ne